

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lakia ammattipätevyyden tunnustamista koskevien säännösten osalta. Ehdotetut muutokset johtuvat ammattipätevyyden tunnustamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2005/36/EY. Säännökset ryhmiteltäisiin sen mukaan, onko ammattihenkilö suorittanut koulutuksensa Suomessa, muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vai talousalueen ulkopuolella. Suomessa suoritetun koulutuksen osalta henkilön kansalaisuudella ei olisi merkitystä. Jos koulutus sen sijaan on suoritettu muualla, ammatinharjoittamisoikeuden ja ammattinimikkeen käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksiin vaikuttaisi paitsi se, mis-

sä koulutus on suoritettu, myös hakijan kansalaisuus.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi yleisluonteinen säännös terveydenhuollon ammattihenkilöltä edellytettävästä kielitaidosta. Ehdotetun säännöksen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä pitäisi olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito. Kielitaitovaatimus ei voisi kuitenkaan olla Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten ammattipätevyyden tunnustamisen edellytys, mutta säännös antaisi työnantajalle entistä selkeämmän perusteen edellyttää heiltäkin ammatinharjoittamisen kannalta riittävää kielitaitoa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 20 päivänä lokakuuta 2007.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila.....	3
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
2.2. Euroopan yhteisön lainsäädäntö	5
Ammattipätevyysdirektiivin tarkoitus ja soveltamisala	5
Palvelujen tarjoamisen vapaus.....	5
Sijoittautumisvapaus.....	6
Hallinnollinen yhteistyö	6
2.3. Pohjoismaiset sopimukset	7
2.4. Nykytilan arviointi.....	7
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi	7
3.2. Keskeiset ehdotukset	7
4. Esityksen vaikutukset.....	8
4.1. Taloudelliset vaikutukset	8
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset.....	8
4.3. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan.....	8
5. Asian valmistelu	9
5.1. Valmisteluvaiheet ja –aineisto	9
5.2. Lausunnot.....	9
6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1. Lakiehdotuksen perustelut	10
2. Tarkemmat säännökset	24
3. Voimaantulo	25
4. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	25
LAKIEHDOTUS.....	26
Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta	26
LIITE	34
RINNAKKAISTEKSTIT	34
Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta	34

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta (jäljempänä ammattipätevyysdirektiivi) annettiin 7 päivänä syyskuuta 2005. Ammattipätevyysdirektiivin tarkoitus on vahvistaa ne säännöt, joiden mukaisesti Euroopan Unionin (EU) ja Euroopan talousalueen (ETA) jäsenvaltion on tunnustettava säänneltyä ammattin harjoittamisen aloittamiseen ja sen harjoittamiseen ammattipätevyys, joka on hankittu yhdessä tai useammassa EU- tai ETA-valtiossa.

Tunnustaminen antaa henkilölle oikeuden ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa kyseisessä valtiossa samaa ammattia kuin se, johon hänellä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan samoin edellytyksin kuin kyseisen valtion kansalaiset. Ammattipätevyysdirektiivissä koetaan yhteen ja järjestetään uudelleen aikaisempien direktiivien säännökset ja yhdenmukaistetaan sovellettavat periaatteet.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaan yksi yhteisön tavoitteista on henkilöiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta rajoittavien esteiden poistaminen jäsenvaltioiden väliltä. Jäsenvaltioiden kansalaisten osalta kyse on erityisesti oikeudesta harjoittaa ammattia itsenäisenä ammatinharjoittajana tai palkattuna työntekijänä muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa he ovat hankkineet ammattipätevyyden.

Euroopan Unionin tutkintojen ja ammattipätevyysien tunnustamislainsäädäntöön kuuluu kolme eri tunnustamisjärjestelmää: yleinen tutkintojen tunnustamisjärjestelmä (jäljempänä yleinen tunnustamisjärjestelmä), ammattikokemuksen tunnustamiseen perustuva järjestelmä (jäljempänä ammattikokemusjärjestelmä) sekä koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamiseen perustuva tunnustamisjärjestelmä (jäljempänä automaattinen tunnustamisjärjestelmä).

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994, jäljempänä ammattihenkilölaki) ja asetuksen (564/1994, jäljempänä ammattihenkilöasetus) tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta sekä terveydenhuollon palvelujen laatua. Potilasturvallisuuden ja potilaan oikeussuojan vuoksi on tärkeää, että terveydenhuollossa toimiva henkilöstö on asiantuntevaa ja ammattitaitoista. Lain tarkoituksen toteutuminen edellyttää, että terveydenhuollon ammattihenkilöllä on ammattitoiminnan edellyttämä koulutus, muu riittävä ammatillinen pätevyys ja ammattitoiminnan edellyttämät muut valmiudet.

Ammattihenkilölain ja -asetuksen mukaan terveydenhuollon ammatinharjoittaminen tai oikeus määrätyn ammatinimikkeen käyttöön edellyttää tiettyä koulutusta. Terveydenhuollon ammattihenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka ammattihenkilölain nojalla on saanut ammatinharjoittamisoikeuden (laillistettu ammattihenkilö) tai ammatinharjoittamisluvan (luvan saanut ammattihenkilö) sekä lisäksi henkilöä, jolla ammattihenkilölain nojalla on oikeus käyttää asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä (nimikesuojattu ammattihenkilö). Ammattihenkilölaissa säädetään siitä, mitä oikeus toimia laillistettuna, luvan saaneena tai nimikesuojattuna ammattihenkilönä merkitsee. Vain laissa tai asetuksessa mainitut terveydenhuollon ammattihenkilöt saavat lähtökohtaisesti suorittaa kyseiseen ammatin kuuluvia tehtäviä ja käyttää näille ammattihenkilöille kuuluvia ammatinimikkeitä. Nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammatissa voivat kuitenkin toimia muutkin henkilöt, joilla on riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Mainitut ammattihenkilöt voivat myös laissa säädettyin edellytyksin toimia toistensa tehtävissä.

Laillistettavia ammattihenkilöryhmiä on kaikkiaan 17. Näitä ovat lääkärit, hammaslääkärit, proviisorit, psykologit, puheterapeutit, ravitsemusterapeutit, farmaseutit, sairaanhoitajat, kättilöt, terveydenhoitajat, fysioterapeutit, laboratoriohoitajat, röntgenhoitajat, suuhygienistit, toimintaterapeutit, optikot ja hammasteknikot.

Oikeuden toimia laillistettuna terveydenhuollon ammattihenkilönä myöntää Terveydenhuollon oikeusturvakeskus sen jälkeen, kun hakija on suorittanut sitä varten vaaditut opinnot ja on osoittanut täyttävänsä asetuksella säädettyt muut mahdolliset pätevyysvaatimukset. Edellytykset laillistamiselle on jaoteltu sen mukaan, onko kyseessä Suomessa tai ulkomailla koulutuksensa saanut Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalainen, Suomessa koulutuksensa saanut kolmannen maan kansalainen vai ulkomailla koulutuksensa saanut kolmannen maan kansalainen. Jos koulutus on suoritettu ETA-valtion ulkopuolella, edellytetään lisäksi, että Terveydenhuollon oikeusturvakeskus on hyväksynyt tämän Suomessa suoritettua koulutusta vastaavaksi koulutukseksi.

Lääkärin ja hammaslääkärin ammatinharjoittamisoikeuden saaminen on porrastettu. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää ensin peruskoulutuksen (lääketieteen lisensiaatti tai hammaslääketieteen lisensiaatti) suorittamisen jälkeen oikeuden harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä asianomaista ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa terveydenhuollon toimintayksikössä tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 24 §:ssä tarkoitettussa sosiaalihuollon toimintayksikössä. Peruskoulutuksen suorittamisen jälkeen laillistetut lääkärit suorittavat perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen ja hammaslääkärit käytännön palvelun itsenäisesti ammatiaan harjoittavan lääkärin tai hammaslääkärin johdon ja valvonnan alaisena. Vasta suoritettuaan perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen tai käytännön palvelun lääkärit ja hammaslääkärit voivat toimia itsenäisinä ammatinharjoittajina sen jälkeen kun Terveydenhuollon oikeusturvakeskus on

myöntänyt heille mainitun oikeuden.

ETA-alueen ulkopuolisen valtion kansalainen, joka on suorittanut tutkintonsa ulkomailta, voi saada ammatinharjoittamisluvan lain 4 – 6 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin tai ammatinharjoittamisoikeuden määrätyt edellytykset täytettyään. Luvan saamisen edellytyksenä on ulkomailla suoritettuna, ammattihenkilölain 4 – 6 §:ssä tarkoitettua koulutuksen lisäksi tehtävän edellyttämä pätevyys sekä riittävä kielitaito. Näistä on säädetty tarkemmin ammattihenkilöasetuksen 14 §:ssä. ETA:n ulkopuolella tutkintonsa suorittaneelta Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi edellyttää lisäopintoja ja kuulusteluun osallistumista ammatitaidon selvittämiseksi. Tarkoituksena on varmistua siitä, että henkilön pätevyys vastaa Suomessa suoritettua vastaavaa koulutusta. Lupa voi olla määräaikainen ja koskea esimerkiksi vain tiettyjä toimintayksiköitä.

Ammattihenkilölain 12 §:ssä säädetään erikseen oikeudesta harjoittaa väliaikaisesti eräitä terveydenhuollon ammatteja. Lääkäri, hammaslääkäri, sairaanhoitaja ja kättilö, joka on Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalainen ja jolle on myönnetty laillinen oikeus harjoittaa näitä ammatteja itsenäisesti, voi väliaikaisesti harjoittaa kyseistä ammattia Suomessa. Oikeuden käyttäminen edellyttää etukäteen tai kiireellisissä tapauksissa jälkikäteen tehtyä ilmoitusta Terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle.

Nimikesuojatun terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikkeitä on kaikkiaan 22. Ammattinimikkeistä säädetään tarkemmin ammattihenkilöasetuksen 1 §:ssä. Nimikesuojattuja ammattihenkilöitä ovat apuhoitaja, apuvälineteknikko, hammashoitaja, jalkojenhoitaja, jalkaterapeutti, koulutettu hieroja, koulutettu kiropraktikko, koulutettu naprapaatti, koulutettu osteopaatti, kuntohoitaja, lastenhoitaja, lähihoitaja, lääkintävahtimestari-sairaankuljettaja, mielenterveyshoitaja, mielisairaanhoitaja, perushoitaja, psykoterapeutti, sairaalafyysikko, sairaalageneetikko, sairaalakemisti, sairaalamikrobiologi ja sairaalaselubiologi. Nimikesuojatut ammattihenkilöt rekisteröidään Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen pitämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin (Terhikki).

EU:ssa ammattipätevyyskseen tunnustami-

sesta on säädetty useilla yleis- ja erityisdirektiiveillä. Tutkintotodistusten yleistä tunnustamisjärjestelmää koskevat neuvoston direktiivit 89/48/ETY (niin kutsuttu tutkintotodistusdirektiivi), 92/51/ETY (niin kutsuttu tutkintotodistusdirektiiviä täydentävä direktiivi) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/42/EY.

Terveystieteiden ammattiryhmistä lääkäriin, hammaslääkäriin, proviisorin, yleissairanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan ja kättilön koulutuksen vähimmäisvaatimukset on yhtenäistetty Euroopan yhteisön lainsäädännöllä. Terveystieteiden ammattiryhmästä koskevat erityisdirektiivit ovat neuvoston direktiivit 77/452/ETY ja 77/453/ETY (sairaanhoitajat), 78/686/ETY ja 78/687/ETY (hammaslääkärit), 80/154/ETY ja 80/155/ETY (kättilöt), 85/432/ETY ja 85/433/ETY (proviisorit) sekä neuvoston direktiivi 93/16/ETY (lääkärit). Erityisdirektiivit sisältävät säännökset lääkäriin, hammaslääkäriin, proviisorin, yleissairanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan ja kättilön koulutuksen vähimmäisvaatimuksista ja ammattipätevyyden tunnustamisesta. Näiden koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamisen piiriin kuuluvien ammattien pätevyyden tunnustaminen perustuu automaattisen tunnustamisen periaatteeseen. Jäsenvaltion on tunnustettava muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat, jotka täyttävät direktiiveissä asetetut koulutuksen vähimmäisvaatimukset kunkin ammatin osalta.

Edellä mainittujen direktiivien mukaisesta ammattipätevyyden tunnustamisesta säädetään ammattihenkilölaissa ja -asetuksessa. Tähän lainsäädäntöön sisältyy paitsi automaattisen tunnustamisjärjestelmän, myös yleisen tunnustamisjärjestelmän voimaantuloa koskevat säännökset.

2.2. Euroopan yhteisön lainsäädäntö

Uusi ammattipätevyydirektiivi korvaa edellä mainitut nykyisin voimassa olevat direktiivit. Ne on koottu yhdeksi direktiiviksi. Ammattipätevyydirektiivi koskee toisessa jäsenvaltiossa hankitun ammattipätevyyden tunnustamista jäsenvaltiossa. Ammattipätevyydirektiivissä kaikki kolme nykyistä tunnustamisjärjestelmää säilytetään myös jatkossa. Ammattipätevyyden tunnustamisjär-

jestelmiin on tehty myös joitakin sisällöllisiä muutoksia.

Ammattipätevyydirektiivi laajentaa ammattitoiminnan harjoittamisen mahdollisuutta alkuperäisellä ammattinimikkeellä. Väliaikaisen ja satunnaisen palvelujen tarjoamisen sekä toisaalta sijoittautumisen osalta on perustettu erilaiset järjestelmät.

Ammattipätevyydirektiivin tarkoitus ja soveltamisala

Ammattipätevyydirektiivin mukaan jäsenvaltion on tunnustettava unionin kansalaisen toisessa jäsenvaltiossa hankkima koulutus tai ammattipätevyys, jos jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaan ammatin harjoittajalta tai työntekijältä vaaditaan määrättyä koulutusta tai ammattipätevyyttä. Tunnustaminen antaa unionin kansalaiselle oikeuden harjoittaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa samaa ammattia, johon hänellä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan.

Jäsenvaltion tunnustama EU:n ulkopuolella suoritettu tutkinto rinnastetaan EU:ssa suoritettuun tutkintoon sen jälkeen, kun asianomainen henkilö on harjoittanut ammattia tutkinnon tunnustaneessa jäsenvaltiossa kolme vuotta. Automaattisen tunnustamisjärjestelmän alaan kuuluvan, EU:n ulkopuolella suoritettua tutkinnon tunnustamisessa tulee noudattaa koulutukselle asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

Palvelujen tarjoamisen vapaus

Ammattipätevyydirektiivin mukaan laillisesti jäsenvaltioon sijoittautuneella ammatinharjoittajalla on oikeus tarjota palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti toisessa jäsenvaltiossa. Palvelujen tarjoajan ei tällöin tarvitse hakea ammatinharjoittamisoikeutta vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin vaatia, että palvelujen tarjoaja tekee palvelujen tarjoamisesta kirjallisen ennakoilmoituksen vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Lisäksi jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi tarkistaa palvelujen tarjoajan ammattipätevyyden ennen palvelujen tarjoamista sellaisen säännelyjen ammatin osalta, joilla on kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen

liittyviä vaikutuksia.

Sijoittautumisvapaus

Ammattipätevyysdirektiivin mukaan kaikkien kolmen tunnustamisjärjestelmän sijoittautumisvapautta koskevien sääntöjen keskeiset piirteet säilytetään nykyisellään. Yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisala laajenee ja sitä sovelletaan myös eräissä tilanteissa silloin, kun ammattipätevyiden tunnustamiseen ei voida soveltaa ammattikokemusjärjestelmän tai automaattisen tunnustamisjärjestelmän sääntöjä.

Yleisessä tunnustamisjärjestelmässä on viisi pätevyystasoa, joiden määrittämisen keskeisiä kriteerejä ovat koulutuksen taso, luonne ja kesto. Vastaavanlaiset tasot ovat olemassa myös nykyisin voimassa olevissa direktiiveissä. Ammattipätevyiden tunnustamiseen oikeuttava tutkinto voi olla yhtä pätevyystasoa alempi kuin se tutkinto, jota vastaanottava jäsenvaltio vaatii.

Nykyisestä poiketen työ- tai ammattikokemusta ei voi enää jatkossa asettaa lisävaatimukseksi korvaamaan hakijan saaman koulutuksen ja vastaanottavan valtion vaatiman koulutuksen pituuksissa olevaa eroa. Sen sijaan korvaavana toimenpiteenä hakijalta voidaan vaatia kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan suorittamista. Jäsenvaltioilla säilyy jatkossakin oikeus arvioida, onko koulutuksen kestossa tai sen sisällössä tai ammatti-toiminnan sisällössä olennaisia eroja ja päättää arvion perusteella, vaaditaanko hakijalta korvaavia toimenpiteitä. Pääsääntöisesti hakija saa itse päättää, valitseeko hän korvaavana toimenpiteenä sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen. Hakijan valintaoikeudesta voidaan poiketa ammateissa, joiden harjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja joissa kansallista lainsäädäntöä koskeva neuvonta tai avustaminen on olennainen ja pysyvä ammatti-toiminnan osa. Valintaoikeudesta voidaan poiketa myös eräissä sellaisissa tapauksissa, joissa automaattiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvan ammatin harjoittaja ei täytä ammattipätevyiden automaattisen tunnustamisen edellytyksiä ja joihin sovelletaan yleistä tunnustamisjärjestelmää.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioilla ei ole

oikeutta vaatia korvaavia toimenpiteitä hakijalta silloin, jos hakijan ammattipätevyys täyttää ammattipätevyiden tunnustamista käsittelevän sääntelykomitean hyväksymät yhteiset vähimmäisvaatimukset. Tällaisia tiettyä ammattia koskevia yhteisiä vähimmäisvaatimuksia voivat komissiolle esittää jäsenvaltioiden lisäksi sellaiset ammattijärjestöt tai -liitot, jotka ovat edustavia kansallisella ja Euroopan tasolla. Komissio on todennut, että ainakin 12 eri ammattijärjestöä (terveydenhuollon alalta psykoterapeutit, psykologit, fysioterapeutit, jalkojenhoitajat, röntgenlääkärit, optikot ja sairaalaproviisorit) on ilmoittanut kiinnostuksestaan yhteisten vähimmäisvaatimusten vahvistamiseksi.

Ammattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvat jatkossa samat toiminnot kuin nykyisinkin. Terveysthuollossa ei ole ammattikokemusjärjestelmän alaan kuuluvia ammatteja.

Automaattisen tunnustamisjärjestelmän alaan kuuluvissa lääkärin, yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan, hammaslääkärin, kättilön ja proviisorin ammateissa säilytetään tutkintojen automaattisen tunnustamisen periaatteeseen perustuva järjestelmä. Direktiivin mukaan kuhunkin ammattiin johtavan koulutuksen vähimmäisvaatimukset säilyvät pääosin muuttumattomina. Kunkin alan koulutuksen pääsyaatimuksista, koulutuksen vähimmäispituudesta ja rakenteesta säädetään artikloissa. Sen sijaan koulutuksen tavoitteena olevat tiedot ja taidot sekä koulutusta koskevat oppiaineluettelot tai aihekokonaisuudet on siirretty direktiivin liitteisiin, joita voidaan jatkossa muuttaa komitologiamenettelyä noudattaen.

Päätös säännellyn ammatin harjoittamista koskevaan hakemukseen on pääsäännön mukaan annettava kolmen kuukauden kuluessa kaikkien vaadittavien asiakirjojen esittämisestä. Yleiseen tunnustamisjärjestelmään ja ammattikokemusjärjestelmään kuuluvissa päätöksissä direktiivi mahdollistaa kuitenkin päätöksenteon takarajan pidentämisen neljään kuukauteen.

Hallinnollinen yhteistyö

Ammattipätevyysdirektiivin mukaan jäsenvaltioiden viranomaisten on toimittava yhteistyössä ja huolehdittava keskinäisestä

avunannosta. Ammattipätevyyden tunnustamisesta päätöksiä tekevistä viranomaisista tulee tiedottaa komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Jäsenvaltioiden tulee nimittää viranomaistoiminnan yhteensovittamisesta vastaava henkilö ja yhteystaho, jonka tehtävänä on antaa kansalaisille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille tietoja sekä avustaa kansalaisia heille kuuluvien oikeuksien toteuttamisessa.

Direktiivin toimeenpanossa komissiota avustaa sääntelykomitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja. Komitean tehtävänä on direktiivin liitteiden muuttamista koskevien asioiden käsitteleminen.

2.3. Pohjoismaiset sopimukset

Pohjoismaiden välillä on tehty sopimus eräiden ammattiryhmien hyväksymisestä toimimaan terveydenhuollon, sairaanhoidon ja eläinlääkintähuollon alalla (SopS 1-2/1994), Terveydenhuoltoalan sopimus laajentaa Euroopan yhteisön tunnustamislainsäädännön soveltamisalaa niiden Pohjoismaiden kansalaisten osalta, joiden kolmannessa maassa suoritettu tutkinto on tunnustettu toisessa Pohjoismaassa.

2.4. Nykytilan arviointi

Ammattipätevyysdirektiivi edellyttää tiettyjen muutosten tekemistä terveydenhuollon ammattihenkilöitä koskevaan lainsäädäntöön. Lisäksi nykyisessä ammattihenkilölaissa olevat säännökset terveydenhuollon ammattihenkilönä toimimisen edellytyksistä ovat vaikeaselkoisia ja ulkopuoliselle vaikeasti avautuvia, joten tämän vuoksi lainsäädännön rakennetta on tarpeen selkiyttää lainmuutosten avulla.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen tavoitteena on panna täytäntöön ammattipätevyysdirektiivi terveydenhuollon ammattihenkilöiden osalta. Suomessa oikeu-

den toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä myöntää Terveydenhuollon oikeusturvakeskus. Ammattipätevyyden tunnustamisella tarkoitetaan päätöksentekoa henkilön oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

Lääkäreiden, yleissairaanhoidosta vastaavien sairaanhoitajien, hammaslääkäreiden, kättilöiden ja proviisorien ammattipätevyydestä annettujen asiakirjojen vastavuoroinen tunnustaminen pohjautuu peruseriaatteeseen, joka on muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen automaattinen tunnustaminen koulutusta koskevien vähimmäisvaatimusten yhteensovittamisen perusteella.

Silloin, kun kysymys on yleisen tunnustamisjärjestelmän piiriin kuuluvista ammateista, Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen olisi otettava huomioon toisessa EU- tai ETA-valtiossa hankittu pätevyys ja arvioitava, vastaako se Suomessa vaadittua pätevyyttä. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksella olisi mahdollisuus vaatia korvaavan toimenpiteen suorittamista joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan muodossa. Hakija voisi lähtökohtaisesti valita, suorittaako hän kelpoisuuskokeen vai sopeutumisajan. Tätä valintaoikeutta ei kuitenkaan olisi tilanteissa, joissa yleistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan automaattiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluviin ammatteihin.

Yleiset säännökset korvaavista toimenpiteistä eli kelpoisuuskokeesta ja sopeutumisajasta olisivat laissa ammattipätevyyden tunnustamisesta (/) ja valtioneuvoston asetuksessa ammattipätevyyden tunnustamisesta (/).

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon tavoitteena on varmistaa liikkuvuuden sujuvuus potilasturvallisuutta vaarantamatta sekä tultaessa muualta Euroopasta Suomeen että lähdeettä Suomesta Eurooppaan. Uusi lainsäädäntö on pyritty kirjoittamaan nykyistä ymmärrettävämpään muotoon. Tavoitteena on yhtenäisempi, avoimempi ja joustavampi ammattipätevyysjärjestelmän ja opintojaksojen tunnustamisjärjestelmä.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Hallituksen esityksessä ehdotetaan toteutettavaksi ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanon edellyttämät terveydenhuollon

ammattihenkilöiden ammatin harjoittamista koskevien säännösten muutokset. Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta säädetäisiin ammattihenkilölaissa. Ehdotukseen sisältyvät myös säännökset ammattipätevyys-tunnustamista koskevan hakemuksen liitteistä sekä hakemuksen käsittelyajoista.

Koska ammattihenkilölain 2 luvun voimassa olevat säännökset ovat vaikeaselkoiset ja osittain myös epäjohdonmukaiset, lukuun sisältyvät säännökset ehdotetaan uudistettavaksi kokonaan. Säännökset ryhmiteltäisiin sen mukaan, onko ammattihenkilö suorittanut koulutuksensa Suomessa, muussa EU- tai ETA-valtiossa vai EU:n tai ETA:n ulkopuolella. Suomessa suoritetun koulutuksen osalta henkilön kansalaisuudella ei ole merkitystä. Jos koulutus sen sijaan on suoritettu muualla, ammatinharjoittamisoikeuden ja ammatinimikkeen käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksiin vaikuttaa paitsi se, missä koulutus on suoritettu, myös hakijan kansalaisuus.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi yleisluonteinen säännös terveydenhuollon ammattihenkilöltä edellytettävästä kielitaidosta. Voimassa olevassa laissa on säädetty kielitaidosta ainoastaan ulkomailla koulutuksensa saaneiden kolmansien maiden kansalaisten osalta. Ehdotetun säännöksen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito. Kielitaitovaatimus ei voi kuitenkaan olla EU- tai ETA-valtioiden kansalaisten osalta ammattipätevyys-tunnustamisen edellytys, mutta säännös antaa työnantajalle entistä selkeämmän perusteen edellyttää heiltäkin ammatinharjoittamisen kannalta riittävää kielitaitoa.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Eräät ammattipätevyysdirektiivistä johtuvat muutokset lisäävät Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta työtä ja kustannuksia. Tällaisia muutoksia ovat muun muassa yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisalan laajeneminen ja vastaavasti väliaikaisen ja satunnaisen palvelujen tarjoamisen mahdollisuuden laajeneminen kaikkiin ammattiryh-

miin. Päätöksentekomenettely olisi yleistä tunnustamisjärjestelmää sovellettaessa jatkossa kaksivaiheinen, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia nykyiseen verrattuna. Myös hakijalle lähetettävä ilmoitus asiakirjojen saapumisesta kuukauden kuluessa aiheuttaa lisäkustannuksia.

Ammattipätevyysdirektiivin edellyttämää terveydenhuollon viranomaisten tietojenvaihtoa varten on komissiossa kehitetty sisämarkkinoiden tietojärjestelmä Internal Market Information System, (IMI) joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2008 alussa. Tietojärjestelmä koskee alkuvaiheessa vain muutamia ammattiryhmiä, mutta järjestelmän on tarkoitus laajentua jatkossa kaikkia ammattiryhmiä koskevaksi. Tietojärjestelmän kehittämiskuluista vastaa komissio, mutta järjestelmään osallistuminen sitoo myös kansallisia voimavaroja.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta. Työmäärä Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta lisääntyy.

Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta. Työmäärä Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta lisääntyy. Yhteystahon olisi annettava hakijoille ja muiden jäsenvaltioiden yhteystahoille kaikki aiheelliset tiedot sekä ammatteja ja niiden harjoittamista koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä että Suomessa suoritettujen tutkintojen direktiivivastaavuudesta. Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta. Työmäärä Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta lisääntyy.

4.3. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Terveystieteiden ammattihenkilöiden ammattipätevyys-tunnustamisesta hakevien henkilöiden oikeusturva paranisi aikaisempaa yhtenäisemmän, avoimemman ja joustavamman ammattipäte-

vyyksien ja opintojaksojen tunnustamisjärjestelmän myötä. Hakijan oikeusturva parani myös sitä kautta, että laissa säädettäisiin hakemuksessa tarvittavista liitteistä ja hakemuksen käsittelyn määräajoista.

Terveydenhuollon viranomaisten välinen tietojen vaihto parani IMI:n myötä. Tietojenvaihtojärjestelmä mahdollistaa terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutusta ja ammatinharjoittamista koskevien tietojen vaihdon terveydenhuollon viranomaisten välillä aikaisempaa tehokkaammin, mikä puolestaan edistää potilasturvallisuuden entistä parempaa toteutumista.

Potilasturvallisuutta parantaisi osaltaan myös selkeä vaatimus siitä, että terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oltava hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja –aineisto

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät ammattipätevyysdirektiivin syyskuussa 2005. Direktiivi tuli voimaan lokakuun 20 päivä 2005. Direktiivin aiheuttamat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön on tehtävä kahden vuoden kuluessa sen voimaantulosta. Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä yhteistyössä Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi ministeriön ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen edustajat ovat osallistuneet opetusministeriössä ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lainsäädännön valmisteluun.

5.2. Lausunnot

Luonnos hallituksen esityksestä lähetettiin lausunnonlehdelle noin 80 eri taholle, muun muassa

oikeusministeriölle, opetusministeriölle, kauppa- ja teollisuusministeriölle, työministeriölle, valtiovarainministeriölle, lääninhallituksille, kaikille sairaanhoitopiireille, Suomen Kuntaliitolle, eräille kunnille ja terveyskeskuksille, terveydenhuollon ammatteihin valmistaville yliopistoille ja ammattikorkeakouluille, Potilasvakuutuskeskukselle sekä alan ammattijärjestöille. Lausuntoja annettiin 61.

Suurin osa lausunnonantajista piti hallituksen esitystä kannatettavana ja perusteltuna, koska sen avulla toimeenpannaan ammattipätevyysdirektiivi. Lausunnonantajat pitivät yleisesti esitystä entistä lakia selkeämpänä ja tarkennuksia ja lisäyksiä hyvinä. Myös ehdotusta kielitaitovaatimuksesta pidettiin yleisesti tarpeellisena ja hyvänä. Muutamissa lausunnoissa toivottiin tarkempaa määrittelyä ammatinharjoittamiselle väliaikaisesti ja satunnaisesti. Eräät lausunnonantajat toivoivat, että terveydenhuollon ammattihenkilöiden nimikkeet tarkastettaisiin ajanmukaisiksi ja rekisteröintiä yhtenäistettäisiin. Saatujen lausuntojen perusteella lakiluonnokseen on tehty täsmennyksiä.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Ammattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanosta annetaan samanaikaisesti tämän hallituksen esityksen kanssa hallituksen esitys laiksi ammattipätevyyden tunnustamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE /). Uusi ammattipätevyyden tunnustamista koskeva laki olisi yleislaki, jossa olisi säännökset yleisistä menettelytavoista ammattipätevyyden tunnustamisessa, esimerkiksi yleiset säännökset palvelujen väliaikaisesta ja satunnaisesta tarjoamisesta sekä yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisesta ja siihen liittyvistä korvaavista toimenpiteistä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Terveysthuollon ammattihenkilö. Pykälän 1 momentissa määritellään, mitä terveydenhuollon ammattihenkilöllä tarkoitetaan. Terveysthuollon ammattihenkilöllä tarkoitetaan sen 1 kohdan mukaan henkilöä, joka kyseisen lain nojalla on saanut ammatinharjoittamisoikeuden (laillistettu ammattihenkilö) tai ammatinharjoittamisluvan (luvan saanut ammattihenkilö) sekä lisäksi 2 kohdan mukaan henkilöä, jolla kyseisen lain nojalla on oikeus käyttää asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä (nimikesuojattu ammattihenkilö). Momentin 2 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi perustuslain 80 §:stä johtuva tekninen tarkistus siten, että viittaus asetukseen muutetaan viittaukseksi valtioneuvoston asetukseen. Viittauksella tarkoitettaisiin käytännössä ammattihenkilöasetusta.

Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, mitä oikeus toimia laillistettuna, luvan saaneena tai nimikesuojattuna ammattihenkilönä merkitsee. Vain mainitut ammattihenkilöt saavat lähtökohtaisesti suorittaa kyseiseen ammattiin kuuluvia tehtäviä ja käyttää näille ammattihenkilöille kuuluvia ammattinimikkeitä. Nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammatissa voivat kuitenkin toimia muutkin henkilöt, joilla on riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Mainitut ammattihenkilöt voivat myös momentissa säädettyin edellytyksin toimia toistensa tehtävissä. Pykälän 3 momentissa säädetään lisäksi opiskelijan oikeudesta toimia terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä. Sen mukaan laillistetun ammattihenkilön tehtäviä voi pykälän 2 momentin estämättä suorittaa myös asianomaiseen ammattiin opiskeleva henkilö siten kuin asetuksella säädetään. Opiskelijaan noudatetaan tällöin soveltuvin osin, mitä kyseisessä laissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöstä.

Opiskelijan toimimisesta laillistetun ammattihenkilön tehtävissä säädetään tarkemmin ammattihenkilöasetuksen 3 §:ssä. Yhteisenä piirteenä säännöksissä on, että toimimisen tulee olla luonteeltaan tilapäistä ja että sen tulee tapahtua asianomaista ammattia it-

senäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena. Laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena toimimiselta edellytetään, että johdosta ja valvonnasta on nimenomaisesti sovittu ja että opiskelijaa myös tosiasiaassa ohjataan ja valvotaan riittävästi potilasturvallisuuden ja terveydenhuollon palvelujen laadun turvaamiseksi. Terveysthuollon opiskelijan ohjauksesta ja valvonnasta edellytetään näin ollen enemmän kuin mitä työoikeudellisella työnantajan johdon ja valvonnan alaisena toimimisella käytännössä tarkoitetaan.

Pykälän 3 momentin säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että säännöksistä ilmenevät laillistetun ammattihenkilön tehtävässä toimimisen perusedellytykset, toisin sanoen toiminnan tilapäisluonteisuus sekä se, että opiskelijan tulee toimia asianomaista ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena. Opiskelijan toimimisesta laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävässä säädetäisiin edelleen tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, käytännössä ammattihenkilöasetuksessa. Valtuutussäännöstä ehdotetaan kuitenkin tarkistettavaksi sanonnallisesti aikaisempaa täsmällisempään ja tarkkarajaisempaan muotoon.

Pykälään ehdotetaan lisäksi lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa todettaisiin, että väliaikaisesti ja satunnaisesti palveluja tarjoava voi 2 momentin estämättä toimia väliaikaisesti ja satunnaisesti laillistetun ammattihenkilön tehtävässä tai väliaikaisesti ja satunnaisesti käyttää nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä. Momentissa todettaisiin myös, että palvelujen tarjoajaan noudatetaan tällöin, mitä terveydenhuollon ammattihenkilöstä puheena olevassa laissa jäljempänä säädetään. Ehdotettu lisäys liittyy ammattipätevyysdirektiiviin sisältyviin, väliaikaista ja satunnaisesti palvelujen tarjoamista koskeviin säännöksiin. Terveysthuollon ammattihenkilöiden väliaikaisesta ja satunnaisesta palvelujen tarjoamisesta säädetäisiin lain 9 §:ssä.

Henkilöltä, joka ammattipätevyysdirektiivin perusteella tarjoaa väliaikaisesti ja satunnaisesti palveluja Suomessa, ei voida edellyt-

tää vastaavaa ammatinharjoittamisoikeuden tai ammattinimikkeen käyttöoikeuden hakemista kuin mitä EU- ja ETA-valtioiden kansalaisilta edellytetään heidän sijoittautuessaan Suomeen. Ammattipätevyysdirektiivin 5 artiklan 3 kohdan mukaan palvelujen tarjoajaan sovelletaan kuitenkin niitä ammatillisia, lakisääteisiä ja hallinnollisia sääntöjä, jotka koskevat välittömästi ammattipätevyyttä, kuten ammattien määrittelyä, ammattinimikkeiden käyttöä sekä vakavaa ammativirhettä, joka liittyy välittömästi ja nimenomaisesti kuluttajansuojaan ja turvallisuuteen, sekä kurinpitosäännöksiä, joita vastaanottavassa jäsenvaltiossa sovelletaan samaa ammattia harjoittaviin. Direktiivin 8 artiklan 2 kohdassa edellytetään myös, että vastaanottavan valtion toimivaltaiset viranomaiset käsittelevät palvelujen vastaanottajien palvelujen tarjoajasta tekemät valitukset toimien tarvittaessa yhteistyössä palvelujen tarjoajan sijoittautumisvaltion toimivaltaisten viranomaisten kanssa asian ratkaisemiseksi tarpeellisten tietojen saamiseksi. Terveystieteiden toiminnan osalta valitusten käsitteleminen tarkoittaa käytännössä lähinnä potilaiden tekemien kanteluiden käsittelemistä.

Se, että palvelujen tarjoajaan noudatettaisiin ammattihenkilölain säännöksiä, merkitsisi sitä, että palvelujen tarjoajaa koskisivat esimerkiksi lain 3 luvussa terveydenhuollon ammattihenkilölle säädetyt velvollisuudet, mukaan lukien esityksessä ehdotettu velvoite omata riittävä kielitaito sekä lain 21 §:ssä säädetty vakuuttamisvelvollisuus. Palvelun tarjoajaan sovellettaisiin myös muun muassa terveydenhuollon ammattihenkilöiden ohjausta ja valvontaa koskevia ammattihenkilölain 5 luvun säännöksiä. Terveystieteiden oikeusturvakeskus ei kuitenkaan luonnollisesti voisi puuttua ammatinharjoittajalle muussa EU- tai ETA-valtiossa myönnettyyn ammatinharjoittamisoikeuteen.

3 §. *Toisen Pohjoismaan kansalaisen oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä Suomessa.* Toisen Pohjoismaan kansalaisen oikeudesta toimia Suomessa terveydenhuollon ammattihenkilönä on erityissäännös voimassa olevan lain 8 §:ssä. Sen mukaan tästä on voimassa, mitä Pohjoismaiden välillä eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä

pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 2/1994) määrätään. Sopimuksessa määrätään paitsi ammatinharjoittajien hyväksymisestä, myös muun muassa hyväksymisen peruuttamisesta. Jos Pohjoismaa, joka alun perin on hyväksynyt Pohjoismaan kansalaisen toimimaan tietyssä sopimuksessa tarkoitetussa ammatissa, peruuttaa hyväksymisen, on sopimuksen 18 artiklan mukaan myös toisen Pohjoismaan, joka on myöhemmin myöntänyt kyseiselle henkilölle hyväksymisen, peruutettava se. Edellä mainittu voimassa olevan lain säännös, joka nykyisin on sijoitettu ammatinharjoittamisoikeuden ja ammattinimikkeen käyttöoikeuden saamista koskevaan 2 lukuun, ehdotetaan tämän vuoksi siirrettäväksi lain 1 luvussa oleviin yleisiin säännöksiin. Säännös otettaisiin laista 1 päivänä joulukuuta 2000 annetulla lailla (1030/2000) kumotun 3 §:n tilalle lisättävään uuteen 3 §:ään.

2 luku.

Oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä

Ammattihenkilölain 2 luvun voimassa olevat säännökset ovat vaikeaselkoiset ja osin epä johdonmukaiset. Lukuun sisältyvät säännökset ehdotetaan sen vuoksi uudistettavaksi kokonaan. Säännökset ryhmiteltäisiin sen mukaan, onko ammattihenkilö suorittanut koulutuksensa Suomessa, muussa EU- tai ETA-valtiossa vai EU- tai ETA-alueen ulkopuolella. Suomessa suoritettua koulutuksen osalta henkilön kansalaisuudella ei ole merkitystä. Jos koulutus sen sijaan on suoritettu muualla, ammatinharjoittamisoikeuden ja ammattinimikkeen käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksiin vaikuttaa paitsi se, missä koulutus on suoritettu, myös hakijan kansalaisuus.

4 §. *Oikeus harjoittaa lääkärin, hammaslääkärin, erikoislääkärin, ja erikoishammaslääkärin ammattia Suomessa suoritettua koulutuksen perusteella.* Lääkärin ja hammaslääkärin ammatinharjoittamisoikeuksien myöntämisen edellytyksistä on tarpeen säätää edelleen erikseen, koska ammatinharjoittamisoikeuksien saaminen on porrastettu.

Pykälän 1 momentin mukaan Terveystieteiden

huollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä asianomaista ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa terveydenhuollon toimintayksikössä tai sosiaalihuoltolain 24 §:ssä tarkoitettussa sosiaalihuollon toimintayksikössä. Oikeus myönnetään momentin säännösten mukaan Suomen kansalaiselle tai ulkomaalaiselle, joka on suorittanut asianomaiseen ammattiin johtavan peruskoulutuksen Suomessa, taikka Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut oikeusturvakeskuksen hyväksymän vastaavan koulutuksen ETA:an kuulumattomassa valtiossa ja joka on osoittanut täyttävänsä asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Momentin säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että siinä säädettäisiin ainoastaan Suomessa lääkärin tai hammaslääkärin peruskoulutuksen saaneen henkilön oikeudesta toimia toisen johdon ja valvonnan alaisena. Vastaavan oikeuden myöntämisestä Suomen tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion kansalaiselle silloin, kun koulutus on suoritettu EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, säädettäisiin lain 11 §:n 1 ja 5 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lääkärin ja hammaslääkärin oikeudesta harjoittaa itsenäisesti ammattiaan Suomessa suoritettua koulutuksen perusteella. Momentin sisältö vastaisi asiallisesti voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentin sisältöä siltä osin kuin kysymys on Suomessa koulutuksensa saaneen henkilön oikeudesta harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä. Ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä Suomen tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion kansalaiselle silloin, kun koulutus on suoritettu EU- tai ETA-alueen ulkopuolella säädettäisiin lain 11 §:n 2 ja 5 momentissa. Momentin hammaslääkäreitä koskevaa säännöstä täydennettäisiin samalla siten, että siitä ilmenee selkeästi, että käytännön palvelulla tarkoitetaan Suomessa suoritettua palvelua. Kyseiseen säännökseen tehtäisiin myös teknisluonteinen tarkistus voimassa olevan pykälän 3

momentissa olevaan säännökseen verrattuna siten, että siinä viitattaisiin asetuksen sijasta valtioneuvoston asetukseen. Viittauksella tarkoitettaisiin käytännössä ammattihenkilöasetusta.

Koska 2 momentti koskisi Suomessa suoritettua perusterveydenhuollon lisäkoulutusta ja käytännön palvelua riippumatta siitä, missä lääkärin tai hammaslääkärin peruskoulutus on suoritettu, momentista poistettaisiin viittaukset 1 momenttiin, joka ehdotuksen mukaan koskisi jatkossa ainoastaan Suomessa suoritettua peruskoulutusta. Ehdotetussa 2 momentissa tarkoitettaisiin siten itsenäisen ammatinharjoittamisoikeuden edellytyksenä olevaa koulutusta lähtökohtaisesti tilanteissa, joissa lääkärin tai hammaslääkärin peruskoulutus on suoritettu Suomessa, sekä tilanteissa, joissa tämä koulutus on suoritettu EU- tai ETA-alueen ulkopuolella. Esimerkiksi EU- tai ETA-alueen ulkopuolella lääkärin peruskoulutuksen suorittaneelta kolmannen maan kansalaiselta, joka on osoittanut lain 13 §:n mukaisesti omaavansa Suomessa suoritettua lääkärinkoulutusta vastaavan pätevyyden, edellytetään itsenäisen ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi, että hän on suorittanut Suomessa lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutusta vastaavan koulutuksen. EU- tai ETA-valtion kansalaiselta, joka on suorittanut lääkärin peruskoulutuksensa EU- tai ETA-alueen ulkopuolella ja joka on siellä suorittanut myös Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen hyväksymän, lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutusta vastaavan koulutuksen, ei kuitenkaan ehdotetun 11 §:n 2 momentin perusteella nykyistä vastaavasti edellytettäisi perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen suorittamista Suomessa.

Itsenäisen ammatinharjoittamisoikeuden saamisesta silloin, kun kysymys on EU- tai ETA-valtion kansalaisen muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa suorittamasta lääkäri- tai hammaslääkärinkoulutuksesta, säädettäisiin 6 §:n 2 momentissa. Perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen tai hammaslääkärin käytännön palvelun suorittaminen Suomessa koskisi myös viimeksi mainittuja henkilöitä, jos henkilö ei täytä 6 §:n 2 momentissa säädettyjä itsenäisen ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisen edellytyksiä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin voi-

massa olevan pykälän 4 momentin säännöstä asiallisesti vastaavasti lääkärin ja hammaslääkärin oikeudesta harjoittaa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Säännökseen tehtäisiin ainoastaan tekninen tarkistus siten, että siinä viitattaisiin erikoistumiskoulutuksen osalta valtioneuvoston asetukseen.

5 §. *Oikeus harjoittaa eräitä muita terveydenhuollon ammatteja ja ammattinimikkeen käyttöoikeus Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi muiden kuin lääkäreiden ja hammaslääkäreiden oikeudesta harjoittaa ammattia laillistettuna ammattihenkilönä silloin, kun henkilö on suorittanut koulutuksensa Suomessa. Momentin sisältö vastaisi tältä osin asiallisesti voimassa olevan lain 5 §:n sisältöä. Ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä Suomen tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion kansalaiselle silloin, kun koulutus on suoritettu EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, josta pykälässä nykyisin myös säädetään, säädettäisiin lain 11 §:n 4 ja 5 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ammattihenkilöasetuksessa tarkoitetun nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikkeen käyttöoikeudesta silloin, kun henkilö on suorittanut kyseiseen ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa. Ammattinimikkeen käyttöoikeus ei tällöin edellytä Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen päätöstä. Käyttöoikeuden edellytyksenä on kuitenkin niissä tapauksissa, joissa koulutusta ei ole säännelty, se, että oikeusturvakeskus on hyväksynyt henkilön koulutuksen. Näistä tilanteista on säädetty ammattihenkilöasetuksen 2 §:ssä.

Ehdotetun 2 momentin ensimmäisen virkkeen sisältö vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 7 §:n sisältöä siltä osin kuin siinä tarkoitetaan Suomessa suoritettua koulutusta. Säännöstä tarkistettaisiin kuitenkin sanonnallisesti. Siihen tehtäisiin myös teknisluonteinen tarkistus siten, että momentissa viitattaisiin ammattinimikkeiden määrittelyn osalta valtioneuvoston asetukseen. Momentissa ehdotetaan lisäksi todettavaksi edellä mainittu, nykyisin ainoastaan ammattihenkilöasetuksesta ilmenevä vaatimus siitä, että silloin, kun ammattiin johtavaa koulutusta ei ole säännelty, ammattinimikkeen käyttöoikeuden

edellytyksenä on, että Terveydenhuollon oikeusturvakeskus on hakemuksesta hyväksynyt koulutuksen. Säätelymättömällä koulutuksella tarkoitettaisiin paitsi koulutusta, josta ei ole nimenomaisesti säädetty, myös koulutusta, joka ei ole viranomaisten valvomaa tai hyväksymää esimerkiksi siten, että viranomaisen säännösten perusteella hyväksyy koulutukseen liittyvän koulutusohjelman taikka opetus- tai vastaavan suunnitelman. Edellytetystä koulutuksesta säädettäisiin edelleen tarkemmin ammattihenkilöasetuksessa.

6 §. *Oikeus harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla.* Lääkärin ja hammaslääkärin peruskoulutuksen ja erikoistumiskoulutuksen vähimmäisvaatimukset on yhtenäistetty Euroopan yhteisön lainsäädännöllä. Asiasta on säädetty tähän saakka lääkäreiden osalta niin kutsutussa lääkäridirektiivissä (93/16/ETY) ja hammaslääkäreiden osalta niin kutsutussa hammaslääkäridirektiivissä (78/686/ETY). Mainittujen direktiivien keskeinen sisältö on sisällytetty ammattipätevyysdirektiiviin. Kunkin jäsenvaltion on direktiivin 21 artiklan 1 kohdan mukaan tunnustettava muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat, jotka antavat oikeuden ryhtyä harjoittamaan ammattitoimintaa lääkärin peruskoulutuksen saaneena lääkärinä, erikoislääkärinä, hammaslääkärinä tai erikoishammaslääkärinä ja jotka täyttävät direktiivin 24, 25, 34 ja 35 artiklassa tarkoitetut koulutuksen vähimmäisvaatimukset. Kyseisten asiakirjojen on annettava vastaanottavan jäsenvaltion alueella samat oikeudet ammattitoiminnan aloittamiseen ja sen harjoittamiseen kuin jäsenvaltion itsensä antamat muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat. Ammattipätevyysdirektiivin 28 – 30 artikloissa säädetään lääkäreiden osalta lisäksi yleislääkärin ammatin harjoittamisen edellytyksenä olevasta yleislääketieteen erityiskoulutuksesta, josta käytetään Suomessa nimitystä lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutus.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi edellä mainittujen yhteisösäännösten perusteella edellä kerrottuun koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuva, automaattisen tunnustamisen periaatteen mukaisesti tapahtuvasta ammatinharjoitta-

misoikeuden myöntämisestä lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta. Ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä muille automaattisen tunnustamisen periaatteen piiriin kuuluvien ammattien harjoittajille säädetäisiin 7 §:ssä.

Pykälän säännökset vastaavat asiasisällöltään pääosin voimassa olevan lain 9 §:n säännöksiä. Hakemuksen käsittelyajasta, josta nykyisessä 9 §:ssä myös säädetään, säädetäisiin kuitenkin 14 b §:ssä.

Säännöksiin tehtäisiin lisäksi eräitä sanonnallisia ja teknisluonteisia tarkistuksia. Kyseisessä pykälässä, kuten muissakin yhteisösäännöksiin liittyvissä säännöksissä, ehdotetaan mainittavaksi informatiivisuuden vuoksi ETA-valtioiden ohella myös EU-valtiot, vaikka jälkimmäiset kuuluvat myös ETA:an. Käsitteellä EU- tai ETA-valtion kansalainen tarkoitettaisiin myös Suomen kansalaisia silloin, kun kysymys on heidän muissa EU- tai ETA-valtioissa suorittamastaan koulutuksesta. Pykälässä ehdotetaan viitattavaksi ETA-sopimuksen sijasta yhteisön tunnustamisäännöksiin, joilla tarkoitettaisiin ammattipätevyysdirektiiviin sisältyviä säännöksiä sekä mainitun direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien komission asetusten säännöksiä. Aikaisemmissa direktiiveissä käytetty käsite ”tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja” korvattaisiin lisäksi ammattipätevyysdirektiivin mukaisella käsitteellä ”muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja”.

7 §. *Oikeus harjoittaa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla.* Myös proviisorin, yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan ja kättilön koulutuksen vähimmäisvaatimukset on yhtenäistetty Euroopan yhteisön lainsäädännöllä. Asiasta on säädetty tähän saakka proviisorien osalta direktiivissä 85/432/ETY, sairaanhoitajien osalta direktiivissä 77/453/ETY ja kättilöiden osalta direktiivissä 80/155/ETY. Mainittujen direktiivien keskeinen sisältö on sisällytetty ammattipätevyysdirektiiviin. Kunkin jäsenvaltion on direktiivin 21 artiklan perusteella tunnustettava muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat, jotka on annettu jäsenvaltioiden kansalaisille muissa jäsenvaltioissa ja jotka täyttävät direktiivin 31, 40 ja 44 artik-

lassa tarkoitetut koulutuksen vähimmäisvaatimukset. Kyseisten asiakirjojen on annettava vastaanottavan jäsenvaltion alueella samat oikeudet ammattitoiminnan aloittamiseen ja sen harjoittamiseen kuin jäsenvaltion itsensä antamat muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat.

Pykälässä ehdotetaan säädettaväksi edellä mainittujen yhteisösäännösten perusteella automaattisen tunnustamisen periaatteen mukaisesti tapahtuvasta ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisestä proviisoreiden, sairaanhoitajien ja kättilöiden osalta. Pykälän säännökset vastaavat asiallisesti voimassa olevan lain 10 §:n säännöksiä. Hakemuksen käsittelyajasta säädetäisiin kuitenkin 14 b §:ssä. Säännöksiin on tehty lisäksi vastaavat terminologiset muutokset kuin mitä edellä 6 §:n kohdalla on todettu.

8 §. *Oikeus harjoittaa terveydenhuollon ammattia ja ammattinimikkeen käyttöoikeus yleisen tunnustamisjärjestelmän nojalla.* Pykälässä säädetäisiin EU- tai ETA-valtion kansalaisen ammatinharjoittamisoikeuden saamisen edellytyksistä muissa kuin 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa ja EU- tai ETA-valtion kansalaisen nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikkeen käyttöoikeuden saamisen edellytyksistä silloin, kun koulutus on suoritettu muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa. Käsitteellä EU- tai ETA-valtion kansalainen tarkoitettaisiin myös Suomen kansalaisia silloin, kun kysymys on heidän muissa EU- tai ETA-valtioissa suorittamastaan koulutuksesta.

Pykälän 1 momentissa tarkoitetut ammatit ovat kuuluneet tähän saakka niin kutsutun tutkintotodistusdirektiivin (89/48/ETY) soveltamisalaan. Pykälän 2 momentissa tarkoitetut ammatit ovat puolestaan kuuluneet pääosin niin kutsutun tutkintotodistusdirektiiviä täydentävän direktiivin (92/51/ETY) soveltamisalaan, osa ammateista on kuitenkin kuulunut tutkintotodistusdirektiivin soveltamisalaan. Kaikkiin näihin ammatteihin on sovellettu niin kutsuttua yleistä tunnustamisjärjestelmää. Ammatit on jaettu järjestelmän toiminnan mahdollistamiseksi viiteen pätevyystasoon siten, että tason määrittämisen keskeisinä kriteereinä ovat koulutuksen taso, luonne ja kesto. Ammattipätevyden tunnustamiseen oikeuttava tutkinto voi olla yhtä pä-

tevyystasoa alempi kuin se tutkinto, jota vastaanottava jäsenvaltio vaatii. Jos hakijan saama koulutus on ollut vähintään vuoden Suomessa vaadittavaa koulutusta lyhyempi, Terveysturvakeskus on voinut vaatia, että hän on harjoittanut kyseistä ammattia jossakin ETA-valtiossa. Tällaista ammattikokemusta on voitu edellyttää enintään neljä vuotta. Jos hakijan saama koulutus on eronnut sisällöltään olennaisesti kyseiseen ammattiin Suomessa vaadittavasta koulutuksesta, hakijalta on voitu vaatia hänen valintansa mukaan joko enintään kolme vuotta kestävä sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen suorittamista. Sopeutumisajaa tai kelpoisuuskoea ei ole voitu kuitenkaan vaatia, jos hakijalta on edellytetty edellä mainittua ammattikokemusta.

Yleisen tunnustamisjärjestelmän keskeiset piirteet on säilytetty ammattipätevyysdirektiivissä edellä mainittujen ammattien osalta, minkä lisäksi kyseisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisalaa on laajennettu jäljempänä kerrotulla tavalla. Hakijalta ei kuitenkaan voida enää edellyttää ammatinharjoittamiskokemusta siinä tapauksessa, että hänen koulutuksensa on Suomessa vaadittavaa koulutusta lyhyempi, vaan myös tätä tilannetta koskee mahdollisuus edellyttää hakijalta joko sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen suorittamista. Mahdollinen ammattikokemus on toisaalta otettava huomioon harkittaessa, onko hakijalta edellytettävä edellä mainittua korvaavaa toimenpiteitä.

Ammattipätevyysdirektiivin yleiseen tunnustamisjärjestelmään liittyvät säännökset on tarkoitus sisällyttää ammattipätevyden tunnustamisesta annettavaan lakiin. Ammattipätevyden tunnustamiseen sovellettaisiin ammattihenkilölain säännösten lisäksi mainitun yleislain säännöksiä.

Pykälän 1 ja 2 momentin säännökset vastaisivat asiallisesti voimassa olevan lain 11 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä. Ammatinharjoittamisoikeuden tai ammatinimikkeen käyttöoikeuden saamisesta silloin, kun EU- tai ETA-valtion kansalainen on suorittanut koulutuksensa EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, säädettäisiin kuitenkin 11 §:n 4 momentissa, minkä vuoksi säännöksistä on poistettu muualla suoritettua koulutusta koskevat maininnat. Säännöksiin on tehty lisäksi vas-

taavat terminologiset muutokset kuin mitä edellä 6 ja 7 §:n kohdalla on todettu.

Voimassa olevan lain 11 §:n 3 momentin mukaan hakijalta edellytetään, sen lisäksi, mitä pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään, että hänellä on Terveysturvakeskus mahdollisesti määräämä ammattikokemus, että oikeusturvakeskus mahdollisesti määräämä sopeutumisajaksi on täyttynyt tai että hän on suorittanut oikeusturvakeskus mahdollisesti määräämän kelpoisuuskokeen. Momentissa todetaan lisäksi, että kelpoisuuskokeesta peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti sekä että ammattikokemuksesta, sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin asetuksella. Viimeksi mainituista seikoista on säädetty tarkemmin ammattihenkilöasetuksen 9 – 11 §:ssä.

Ehdotetun pykälän 3 momentin säännöksessä on informatiivisuuden vuoksi perusteltua mainita edelleen tarvittaessa kysymykseen tulevat korvaavat toimenpiteet, joita jatkossa olisivat ainoastaan sopeutumisajaksi ja kelpoisuuskoe. Säännöksissä ehdotetaan informatiivisuuden vuoksi todettavaksi myös, että hakija saa valita, kumman korvaavan toimenpiteen hän suorittaa, koska tätä valintaoikeutta ei ole jäljempänä 4 momentissa mainituissa tilanteissa. Momentissa ehdotetaan viitattavaksi muilta osin ammattipätevyden tunnustamisesta annettavan lain säännöksiin ja sen nojalla annettaviin säännöksiin. Terveysturvakeskus olisi siten otettava kyseisiä päätöksiä tehdessään huomioon muun muassa ammattipätevyden tunnustamista koskevan lain yleisen tunnustamisjärjestelmän pätevyystasoa, tunnustamisen edellytyksiä, korvaavia toimenpiteitä ja tunnustamispäätöksen tekemistä koskevat säännökset. Korvaavista toimenpiteistä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisalaa on laajennettu ammattipätevyysdirektiivissä koskemaan myös eräitä sellaisia tilanteita, joissa koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvaan automaattiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvan ammatin harjoittaja ei täytä direktiivissä säädettyjä automaattisen tunnustamisen edellytyksiä. Näistä tilanteista säädetään

direktiivin 10 artiklassa. Yleistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan sen perusteella muun muassa artiklan b – f kohdissa mainituissa sellaisissa tilanteissa, joissa hakija ei jostain erityisestä ja poikkeuksellisesta syystä täytä automaattista tunnustamisjärjestelmää koskevassa luvussa säädettyjä edellytyksiä. Näistä artiklan kohdista kohdat b, d, e ja f koskevat terveydenhuollon ammattihenkilöitä, toisin sanoen automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin lähtökohtaisesti kuuluvia lääkärin, hammaslääkärin, proviisorin, sairaanhoitajan ja kättilön ammatin harjoittajia.

Direktiivin 10 artiklan b kohdan mukaan yleistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan mainittuihin ammattihenkilöihin tilanteessa, jossa heihin sovellettaisiin niin kutsuttuja saavutettuja oikeuksia, mutta joissa henkilö ei täytä direktiivin 23, 27, 33, 37 ja 43 säädettyjä tosiasiallisen ja luovallisen ammatin harjoittamisen edellytyksiä. Säännöksellä tarkoitetaan näin ollen tilanteita, joissa tutkintoon johtava, valtiossa aikaisemmin annettu koulutus ei täytä yhteisön lainsäädännössä asetettuja vähimmäisvaatimuksia sekä joissa tutkinnon suorittanut henkilö ei lisäksi täytä näitä tapauksia koskevia ammattikokemuksen pituuteen liittyviä vaatimuksia.

Direktiivin 10 artiklan d kohdan perusteella yleistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan myös mainittuihin ammatinharjoittajiin, jos heillä on asiakirja peruskoulutuksen jälkeen suoritettua erityispätevyydestä. Säännös voi tulla käytännössä sovellettavaksi sellaisiin lääkäreiden ja hammaslääkäreiden erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäritutkintoihin, jotka eivät sisälly direktiivin liitteissä mainittuihin tutkintoihin. Yleistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan artiklan e kohdan perusteella myös sellaisiin yleissairaanhoidosta vastaaviin sairaanhoitajiin ja erikoissairaanhoitajiin, joilla on muodollista erityispätevyyttä osoittava asiakirja, joka saadaan peruskoulutuksen jälkeen, silloin, kun henkilö hakee tunnustamista sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa, jossa erikoissairaanhoitajat harjoittavat asianomaisia ammattitoimintoja ilman yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan koulutusta. Edelleen yleistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan artiklan f kohdan mukaan sellaisiin erikoissairaanhoitajiin, joilla ei ole yleissairaanhoidosta vastaavan

sairaanhoitajan koulutusta, jos henkilö hakee tunnustamista sellaisessa toisessa jäsenvaltiossa, jossa asianomaisia ammattitoimintoja harjoittavat yleissairaanhoidosta vastaavat sairaanhoitajat, erikoissairaanhoitajat, joilla ei ole yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan koulutusta, tai erikoissairaanhoitajat, joilla on peruskoulutuksen jälkeen saatu muodollista erityispätevyyttä osoittava asiakirja.

Lisäksi kyseistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan artiklan g kohdan perusteella kaikissa niissä tilanteissa, joissa EU- tai ETA-valtio on tunnustanut EU- tai ETA-valtion kansalaisen kolmannessa maassa suorittaman tutkinnon ja tämä hakee tutkintonsa toista tunnustamista harjoitettuaan ammattiaan vähintään kolme vuotta tutkinnon ensiksi tunnustaneessa valtiossa. Kyseinen kohta koskee siten myös muita kuin automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin kuuluvien ammattien harjoittajia.

Yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltaminen automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin kuuluvien ammattien harjoittajiin edellä mainituissa tilanteissa poikkeaa yleisen tunnustamisjärjestelmän tavanmukaisesta soveltamisesta siten, että jos ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaava viranomaisen verratessaan hakijan saamaa koulutusta kyseisessä valtiossa vaadittuun koulutukseen katsoo, että hakijalta on edellytettävä korvaavan toimenpiteen suorittamista, hakijan tätä koskevasta valinta-oikeudesta voidaan ammattipätevyysdirektiivin 14 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan perusteella poiketa. Näin ollen, jos tunnustamisesta vastaava viranomaisen toteaa, että hakijan suorittaman koulutuksen kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin mitä kansallisesti edellytetään taikka että hakijan saaman koulutuksen sisältö poikkeaa olennaisesti vastaavasta kansallisesta koulutuksesta tai että tilanteessa, jossa kyseiseen ammattiin kuuluu ammattitoimintaa, joka ei sisälly vastaavaan ammattiin hakijan kotijäsenvaltiossa, hakijan saama koulutus poikkeaa olennaisesti vastaavasta kansallisesta koulutuksesta, viranomaisen voi päättää, onko hakijan suoritettava kelpoisuuskoe vai sopeutumisaika.

Yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisesta EU- tai ETA-valtiossa lääkärin,

hammaslääkärin, proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön koulutuksen suorittaneisiin EU- tai ETA-valtion kansalaisiin ehdotetaan säädettyväksi pykälän 4 momentissa. Ammattipätevyysdirektiivin 10 artiklan g kohdassa tarkoitettua tilanteesta, jossa koulutus on suoritettu EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, säädetäisiin 11 §:n 4 momentissa. Ehdotetussa 8 §:n 4 momentin säännöksessä todettaisiin, että silloin, kun EU- tai ETA-valtiossa lääkäriin, hammaslääkärin, proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön koulutuksen suorittanut EU- tai ETA-valtion kansalainen ei täytä yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettua syystä ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen edellytyksiä, häneen sovelletaan, mitä pykälän 3 momentissa säädetään. Jos Terveystieteiden tutkimuskeskus katsoo, että hakijalta on edellytettävä korvaavan toimenpiteen suorittamista, oikeusturvakeskus voisi kuitenkin määrätä, onko hakijan suoritettava sopeutumisaika vai kelpoisuuskoee.

9 §. Väliaikainen ja satunnainen palvelujen tarjoaminen. Ammattihenkilölaissa olevia säännöksiä eräiden terveydenhuollon ammattien harjoittamisesta väliaikaisesti ehdotetaan täydennettäväksi ja laajennettaviksi ammattipätevyysdirektiivin säännöksiä vastaavasti. Asiasta säädetään voimassa olevan lain 12 §:ssä. Palvelujen tarjoamiseen sovellettaisiin lisäksi, siltä osin kuin ehdotetussa 9 §:ssä ei toisin säädetäisi, ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lain 3 luvun säännöksiä.

Ammattipätevyysdirektiivillä laajennetaan tiettyssä jäsenvaltiossa laillisesti ammattia harjoittavan henkilön mahdollisuutta tarjota palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti toisessa jäsenvaltiossa kevyempää menettelyä noudattaen kuin mitä sijoittautumistilanteessa edellytetään. Oikeus on koskenut aikaisempien direktiivien perusteella ainoastaan lääkäreitä, hammaslääkäreitä, yleissairanhoidosta vastaavia sairaanhoitajia ja kättilöitä. Ammattipätevyysdirektiivin perusteella oikeus tarjota palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti toisessa jäsenvaltiossa sen sijaan koskisi kaikkia jossakin jäsenvaltiossa ammattiaan laillisesti harjoittavia henkilöitä. Palvelujen tarjoamisen vapaudesta säädetään direktiivin 5 – 9 artikloissa.

Ammattipätevyysdirektiivin palvelujen tarjoamista koskevia säännöksiä sovelletaan ti-

lanteeseen, jossa ammatinharjoittaja siirtyy vastaanottavan jäsenvaltion alueelle harjoitukseen ammattiaan väliaikaisesti ja satunnaisesti siellä. Palvelujen tarjoamisen väliaikaisuutta ja satunnaisuutta arvioidaan direktiivin 5 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan tapauskohtaisesti ja erityisesti palvelujen tarjoamisen keston, toistuvuuden, säännöllisyyden ja jatkuvuuden perusteella. Toiminta ei täytä palvelujen tarjoamisen käsitteeseen kuuluvaa väliaikaisuuden ja satunnaisuuden vaatimusta erityisesti, jos sitä on pidettävä luonteeltaan vakiintuneena ja jatkuvana. Myös toimintaan liittyvän infrastruktuurin olemassaolo vastaanottavassa jäsenvaltiossa viittaa lähtökohtaisesti siihen, että toimintaa on pidettävä sijoittautumiseen rinnastettavana. Toiminta voidaan tulkita sijoittautumiseen rinnastettavaksi erityisesti, jos toimijan tarkoituksena voidaan katsoa olevan sijoittautumisen liittyvien vaatimusten kiertäminen.

Väliaikaisen ja satunnaisen palvelujen tarjoamisen lähtökohtana on direktiivin mukaan, ettei henkilön ammattipätevyyttä tutkita vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Poikkeuksena tästä ovat kuitenkin sellaiset säännellyt ammatit, joilla on kansanterveyteen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia ja joihin ei sovelleta automaattista tunnustamista. Näissä tapauksissa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisella voi tarkistaa palvelujen tarjoajan ammattipätevyyden ennen kuin palveluja tarjotaan ensimmäistä kertaa.

Direktiivin 7 artiklan mukaan palvelujen tarjoajalta, joka ensimmäistä kertaa siirtyy toiseen jäsenvaltioon tarjotakseen palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti, voidaan vaatia kirjallista ennakoilmoitusta asiassa toimivaltaiselle viranomaiselle. Ilmoituksen tulee sisältää yksityiskohtaiset tiedot vakuutusturvasta tai vastaavasta henkilökohtaisesta tai kollektiivisesta ammatillisesta vastuusta koskevasta suojasta. Ilmoitus on uusittava kerran vuodessa, jos palvelujen tarjoaja aikoo tarjota palveluja väliaikaisesti tai satunnaisesti asianomaisessa jäsenvaltiossa kyseisen vuoden aikana. Palvelujen tarjoaja voi antaa ilmoituksen millä tavalla tahansa.

Jäsenvaltiot voivat direktiivin 7 artiklan 2 kohdan mukaan vaatia, että ilmoitukseen on

liitettävä eräitä asiakirjoja silloin, kun palveluja tarjotaan ensimmäistä kertaa tai silloin, jos asiakirjoilla osoitettu tilanne on merkittävästi muuttunut. Tällaisia asiakirjoja ovat erityisesti todiste palvelun tarjoajan kansallisuudesta, todistus siitä, että palvelujen tarjoaja on sijoittautunut jäsenvaltioon laillisesti harjoittaakseen siellä kyseistä toimintaa ja ettei häneltä ole edes väliaikaisesti evätty lupaa ammatin harjoittamiseen todistuksen antamisajankohtana, sekä todiste palvelujen tarjoajan ammattipätevyydestä. Koska direktiivissä edellytetään, että tapauksissa, joissa palvelujen tarjoajan ammatti ei ole säännelty sijoittautumisvaltiossa, hänen tulee olla harjoittanut kyseistä toimintaa siellä vähintään kahden vuoden ajan viimeisten kymmenen vuoden aikana, palvelujen tarjoajan voidaan näissä tapauksissa edellyttää esittävän myös todisteen mainitun ajan täyttymisestä.

Palvelujen tarjoaminen tapahtuu lähtökohdaisesti kotijäsenvaltion ammattinimikettä käyttäen. Automaattisen tunnustamisen alaan kuuluvien ammattien osalta on kuitenkin käytettävä vastaanottavan jäsenvaltion ammattinimikettä. Vastaanottavan jäsenvaltion ammattinimikettä on käytettävä myös silloin, jos tämän valtion toimivaltainen viranomais on tarkistanut palvelujen tarjoajan ammattipätevyyden ennen kuin palveluja tarjotaan ensimmäistä kertaa.

Pykälän ehdotetun 1 momentin mukaan EU- tai ETA-valtion kansalaisen, jolla on laillinen oikeus harjoittaa itsenäisesti jotakin lain 6 – 8 §:ssä tarkoitettua ammattia jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa, tulee tehdä kirjallinen ennakkoilmoitus Terveysturvakeskukselle siirtyessään tarjoamaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti Suomessa. Säännös koskisi siten ammatteja, joiden osalta EU- tai ETA-valtiossa koulutuksensa suorittaneelle tällaisen valtion kansalaiselle myönnetään sijoittautumistapauksessa ammatinharjoittamisoikeus eli laillisuus. Ilmoitusvelvollisuus koskisi lisäksi sellaista EU- tai ETA-valtion kansalaista, jolla on muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa oikeus toimia laillisesti ja itsenäisesti ammattihenkilöasetuksessa tarkoitettua nimikesuojatun ammattihenkilön ammatissa, jos hän haluaa käyttää ammattihenkilöasetukses-

sa tarkoitettua ammattinimikettä tarjotessaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti Suomessa. Koska nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammatissa voivat toimia muutkin kuin tietyn koulutuksen saaneet henkilöt edellyttäen, että he eivät käytä kyseistä ammattinimikettä, ilmoitusta ei voida edellyttää sellaisilta näihin ammatteihin kuuluvien palvelujen tarjoajilta, jotka eivät aio käyttää edellä tarkoitettua nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 1 ja 2 kohtaan perustuvat säännökset palvelujen tarjoamisesta tehtävästä ilmoituksesta. Ilmoitus olisi voimassa vuoden, ja se olisi tehtävä uudestaan, jos henkilö aikoo jatkaa palvelujen tarjoamista. Silloin kun palveluja on tarkoitus tarjota ensimmäistä kertaa, ilmoitukseen olisi liitettävä asiakirjat, jotka osoittavat, että palvelujen tarjoajalla on oikeus toimia laillisesti sijoittautumisvaltiossa ja että hän täyttää muut ammattipätevyysdirektiivissä palvelujen tarjoamiselle säädetyt edellytykset. Ilmoituksen tekemisestä ja siihen liitettävistä asiakirjoista säädettäisiin tarkemmin ammattihenkilöasetuksessa. Tarkoituksena on, että ilmoitukseen olisi liitettävä ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua asiakirjoja. Jos jokin palvelujen tarjoajan toimimisoikeuteen vaikuttava seikka muuttuisi merkittävästi, palvelujen tarjoajan olisi toimitettava tätä koskevat asiakirjat Terveysturvakeskukselle.

Ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 4 kohdan mukaan palvelujen tarjoajan ammattipätevyys voidaan tarkistaa ennen palvelujen tarjoamisen aloittamista ainoastaan tapauksissa, joissa tarkistuksen tarkoituksena on välttää palvelujen tarjoajan ammatillisen epäpätevyyden vuoksi palvelujen vastaanottajan terveydelle tai turvallisuudelle aiheutuva vakava haitta ja joissa ei ylitetä sitä, mikä on tätä tarkoitusta varten tarpeellista. Ammattihenkilölaissa ja -asetuksessa tarkoitettujen ammattien harjoittamiseen liittyy potilasturvallisuuden vaarantumisen mahdollisuus, jos näissä tehtävissä toimivilla ei ole tarvittavaa ammatillista koulutusta ja taitoa. Direktiivissä säädettyjen ennakkotarkistusedelly-

tysten voidaan siten katsoa täyttyvän näiden ammattien kohdalla.

Ammattipätevyyden tarkistamisesta säädetäisiin pykälän 3 momentissa. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voisi ehdotettujen säännösten mukaan potilasturvallisuuden varmistamiseksi tarkistaa palvelujen tarjoajan ammattipätevyyden ennen kuin palveluja tarjotaan ensimmäistä kertaa. Poikkeuksena tarkistamismahdollisuudesta olisivat vain lain 6 ja 7 §:ssä tarkoitettut ammatinharjoittajat, joihin sijoittautumistilanteessa sovellettaisiin ammattipätevyyden automaattista tunnustamista. Ammattipätevyyden tarkistaminen voisi kuitenkin tulla kysymykseen myös sellaisten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, sairaanhoitajien, kättilöiden ja proviisoreiden kohdalla, joihin sijoittautumistilanteessa sovellettaisiin yleistä tunnustamisjärjestelmää. Edellä mainitun terveydenhuollon ammatteihin liittyvän potilasturvallisuuden vaarantumisen mahdollisuuden vuoksi ammattipätevyyden tarkistaminen olisi käytännössä pääsääntö. Yksittäistapauksissa voi kuitenkin esiintyä tilanteita, joissa voidaan katsoa, ettei tarkistamiseen ole tarvetta.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen olisi päätettävä tarkistuksen tuloksesta kuukauden kuluessa palvelujen tarjoamista koskevan ilmoituksen ja siihen liitettyjen asiakirjojen vastaanottamisesta, tai ilmoitettava vastaavassa ajassa palvelujen tarjoajalle, ettei se tarkista ammattipätevyyttä. Jos asian ratkaiseminen edellyttäisi lisäselvitystä, oikeusturvakeskuksen olisi ilmoitettava palvelujen tarjoajalle edellä mainituissa ajassa, mitä lisäselvitystä asiassa tarvitaan. Tarkistuksen tulosta koskeva päätös olisi tällöin tehtävä kahden kuukauden kuluessa täydellisten asiakirjojen vastaanottamisesta. Jos ilmoitusta tai päätöstä ei tehtäisi edellä mainituissa määräajoissa, palvelujen tarjoaminen voitaisiin aloittaa. Säännökset vastaavat ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa olevia säännöksiä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan säännöksiin perustuvista korvaavista toimenpiteistä silloin, jos tarkistuksen tuloksena todetaan, että palvelujen tarjoajan saaman koulutuksen ja asianomaisen ammatin harjoittajalta Suomessa

edellytetyn koulutuksen välillä on olennainen ero, joka saattaa vaarantaa potilasturvallisuuden. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen olisi tällöin annettava palvelujen tarjoajalle mahdollisuus osoittaa, että hän on hankkinut puuttuvat tiedot tai pätevyyden. Mahdollisuus ammattipätevyyden osoittamiseen olisi kuitenkin annettava siten, että palvelujen tarjoaminen voidaan aloittaa kuukauden kuluessa siitä, kun päätös ammattipätevyyden tarkistamisesta on tehty. Määräaika sulkee pois mahdollisuuden edellyttää palvelujen tarjoajalta esimerkiksi pidempiaikaista sopeutumisaikaa. Käytännössä pätevyyden osoittamistapana tulisi kysymykseen erityisesti kelpoisuuskokeen suorittaminen, mikä todettaisiin direktiivin säännöstä vastaavasti momentin säännöksessä.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan otettavaksi ammattipätevyysdirektiivin 7 artiklan 3 kohtaan ja 4 kohdan viidenteen alakohtaan perustuvat säännökset ammattinimikkeestä, jota palvelujen tarjoajan tulee käyttää. Kun palvelujen tarjoajan ammattipätevyys on tarkistettu, palvelujen tarjoamisessa olisi käytettävä ammattihenkilölaissa tai -asetuksessa tarkoitettua ammattinimikettä. Ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvien ammattien harjoittajien olisi vastaavasti käytettävä palveluja tarjotessaan ammattihenkilölain mukaista ammattinimikettä. Niissä tapauksissa, joissa oikeusturvakeskus on päättänyt luopua ammattipätevyyden tarkistamisesta, ammattinimikkeen käyttöön sovellettaisiin ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lain säännöksiä. Käytännössä palvelujen tarjoajan olisi tällöin mainitun lain 17 §:n perusteella käytettävä sijoittautumisvaltionsa ammattinimikettä.

10 §. *EU- tai ETA-valtiossa koulutuksen saanut kolmannen maan kansalainen.* Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä henkilö, joka ei ole EU- tai ETA-valtion kansalainen, mutta joka on suorittanut koulutuksensa muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa, voi toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä Suomessa.

Ammattipätevyysdirektiivi ja muut yhteisön tunnustamissäännökset koskevat lähtökohtaisesti vain jäsenvaltioiden kansalaisten pääosin näissä valtioissa hankkiman ammattipätevyyden tunnustamista. Eräät yhteisöso-

pimusten määräykset ja yhteisölainsäädäntöön sisältyvät säännökset laajentavat kuitenkin tunnustamissäännösten soveltamisalaa näiden säännösten sanamuotoon verrattuna. Säännökset tulevat sovellettaviksi eräissä tilanteissa kolmansien maiden kansalaisiin silloin, kun henkilön ammattipätevyys on hankittu pääosin jossakin jäsenvaltiossa. Tällaisia kolmansien maiden kansalaisia koskevia yhteisösäädöksiä ovat muun muassa pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2003/109/EY) sekä Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2004/38/EY).

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jossa todettaisiin, että lain 6 – 9 §:n säännöksiä sovelletaan myös ammattipätevyden tunnustamiseen ja palvelujen tarjoamiseen, joka perustuu kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevaan yhteisön lainsäädäntöön, kun koulutus on suoritettu pääosin jossakin EU- tai ETA-valtiossa. Viitauksella kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevaan lainsäädäntöön tarkoitetaan erityisesti edellä mainittuja direktiivejä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen kolmansien maiden kansalaisten ammattihenkilönä toimimisen edellytyksistä, kun henkilö on suorittanut koulutuksensa jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa. Säännökset vastaavat asiallisesti voimassa olevan lain 13 ja 14 §:ssä olevia säännöksiä siltä osin kuin ne koskevat kolmansien maiden kansalaisten EU- tai ETA-valtioissa suorittamaa koulutusta.

11 §. EU- tai ETA-valtion kansalaisen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella suorittaman koulutuksen tunnustaminen. Ammattipätevyysdirektiivi ja muut yhteisön tunnustamissäännökset koskevat lähtökohtaisesti vain jäsenvaltioiden kansalaisten pääosin näissä valtioissa hankkiman ammattipätevyden tunnustamista, kun taas muilta osin jäsenvaltiot päättävät ammattioikeuksien myöntämisestä oman lainsäädäntönsä mukaisesti. Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä EU- tai

ETA-valtion kansalainen, joka on suorittanut koulutuksensa kolmannessa maassa, voi toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä Suomessa.

Pykälän 1 momentti koskisi tilannetta, jossa EU- tai ETA-valtion kansalainen on suorittanut lääkärin tai hammaslääkärin peruskoulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella. Ehdotettu säännös vastaa asiasisällöltään pääosin voimassa olevan lain 4 §:n 1 momentin säännöstä siltä osin kuin se koskee EU- tai ETA-valtion kansalaisen kolmannessa maassa suorittamaa kyseistä koulutusta. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 1 momentissa tarkoitettujen lääkärien ja hammaslääkärin oikeudesta toimia itsenäisesti Suomessa. Ehdotetut säännökset vastaisivat asiallisesti voimassa olevan lain 4 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä siltä osin kuin ne koskevat EU- tai ETA-valtion kansalaisen kolmannessa maassa suorittamaa kyseistä koulutusta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, millä edellytyksillä EU- tai ETA-valtion kansalainen, joka on suorittanut erikoislääkäri- tai erikoishammaslääkärikoulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, voi toimia erikoislääkärinä tai erikoishammaslääkärinä Suomessa. Asiasta ei ole nimenomaisia säännöksiä voimassa olevassa ammattihenkilölaissa. Ehdotetun säännöksen mukaan Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voisi myöntää edellä tarkoitettulle henkilölle hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa käytössä olevilla erikoisaloilla hänen osoitettuaan täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset. Tarkoituksena on, että Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voisi ammattihenkilöasetukseen otettavien säännösten perusteella edellyttää henkilöltä tarvittaessa lisäopintoja ja kuulustelun suorittamista siten, että hänen pätevyytensä vastaa Suomessa suoritettua vastaavaa koulutusta. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin muiden kuin lääkäreiden ja hammaslääkäreiden laillistamisen edellytyksistä sekä nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikkeen käyttöoikeuden edellytyksistä, kun EU- tai ETA-valtion kansalainen on suorittanut koulutuksensa EU- tai ETA-alueen ulkopuolella. Eh-

dotetut säännökset vastaisivat asiallisesti voimassa olevan lain 5 ja 7 §:n säännöksiä siltä osin kuin ne koskevat EU- tai ETA-valtion kansalaisen kolmannessa maassa suorittamaa kyseistä koulutusta.

Vaikka ammattipätevyysdirektiivi koskee lähtökohtaisesti vain jäsenvaltioiden kansalaisten pääosin näissä valtioissa hankkiman ammattipätevyys tunnustamista, jäsenvaltiot voivat direktiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan antaa sellaisille jäsenvaltioiden kansalaisille, jotka ovat hankkineet ammattipätevyys tunnustuksen muualla kuin jossakin jäsenvaltiossa, oman lainsäädäntönsä mukaisesti luvan harjoittaa alueellaan kyseisessä direktiivissä tarkoitettua säänneltyä ammattia. Kun kyse on koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvan automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin kuuluvista ammattiteistä, ensimmäisessä tunnustamisessa on noudatettava ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettuja koulutuksen vähimmäisvaatimuksia.

Jäsenvaltion edellä mainitulla tavalla tunnustama ammattipätevyys on ammattipätevyysdirektiivin 3 artiklan 3 kohdan perusteella tunnustettava myös toisessa jäsenvaltiossa edellyttäen, että tämän toisen tunnustamisen hakijalla on vähintään kolmen vuoden ammattikokemus kyseisestä ammatista ammattipätevyys tunnustaneessa jäsenvaltiossa. Ammattipätevyys tunnustamiseen sovelletaan direktiivin 10 artiklan g kohdan perusteella yleistä tunnustamisjärjestelmää. Yleistä tunnustamisjärjestelmää sovelletaan näissä tilanteissa vastaavalla tavalla kuin silloin, kun tätä tunnustamisjärjestelmää poikkeuksellisesti sovelletaan automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin kuuluvien ammattien harjoittajiin. Jos ammattipätevyys tunnustamisesta vastaava viranomaisviranomainen verratessaan hakijan saamaa koulutusta kyseisessä valtiossa vaadittuun koulutukseen katsoo, että hakijalta on edellytettävä korvaavan toimenpiteen suorittamista, viranomaisviranomainen voi siten päättää, onko hakijan suoritettava kelpoisuuskoe vai sopeutumisaika.

Ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettua niin kutsutusta toisesta tunnustamisesta ehdotetaan säädettäväksi pykälän 5 momentissa. Säännökset voivat muuttaa EU- tai ETA-valtion kansalaisen asemaa siitä, mitä se olisi

pykälän 1, 2, 3 tai 4 momentin perusteella, jos hän täyttää kyseisessä 5 momentissa säädetyt edellytykset. Ehdotettujen säännösten mukaan Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntäisi hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lain 4 §:ssä tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammattia laillistettuna ammattihenkilönä tai oikeuden käyttää Suomessa nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle EU- tai ETA-alueen ulkopuolella suoritetun koulutuksen perusteella on myönnetty jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa oikeus toimia kyseisessä ammatissa edellyttäen, että henkilö on toiminut tässä ammatissa EU- tai ETA-valtiossa oikeuden myöntämisen jälkeen vähintään kolmen vuoden ajan. Ammattikokemuksena otettaisiin näin ollen huomioon myös muissa EU- tai ETA-valtioissa kuin ammattipätevyys tunnustaneessa valtiossa tunnustamisen jälkeen hankittu ammattikokemus. Ammattioikeuden myöntämiseen sovellettaisiin lain 8 §:n 4 momentin säännöksiä, toisin sanoen yleistä tunnustamisjärjestelmää, jossa mahdollisesti tarvittavasta korvaavasta toimenpiteestä päättäisi kuitenkin Terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

12 §. Yhteisön tunnustamissäännösten soveltaminen eräissä tapauksissa. Yhteisölainsäädännön soveltamisala laajenee eräissä tilanteissa Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden muiden osapuolten kanssa tekemien sopimusten määräysten perusteella. Ammattipätevyysdirektiivin säännöksiä ja muita yhteisön tunnustamissäännöksiä sovelletaan EU-valtioiden ja niiden kansalaisten lisäksi paitsi ETA-sopimuksen piiriin kuuluviin Islantiin, Norjaan ja Liechtensteiniin sekä niiden kansalaisiin, myös muihin sellaisiin valtioihin ja niiden kansalaisiin, joiden asema perustuu kyseisten valtioiden Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden kanssa tekemiin sopimuksiin. Ammattipätevyysdirektiivin ja muiden yhteisön tunnustamissäännösten soveltamisala laajenee Sveitsin kansalaisten Sveitsissä taikka EU- tai ETA-valtioissa hankkiman ammattipätevyys tunnustamiseen, kun henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta sovitaan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valtioiden välillä tehtävällä sopimuksella. Jos vas-

taavia sopimuksia tehdään muiden valtioiden kanssa, laajenee lain soveltamisala myöhemmin vastaavasti.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös, jossa todettaisiin, että lain 2 luvun EU- ja ETA-valtioiden kansalaisia koskevia säännöksiä sovelletaan myös Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemään sopimukseen perustuvaan ammattipätevyyden tunnustamiseen. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 14 a §:ssä olevaa säännöstä.

13 §. *EU- tai ETA-alueen ulkopuolella koulutuksen saanut kolmannen maan kansalainen.* Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä henkilö, joka ei ole EU- tai ETA-valtion kansalainen ja joka on suorittanut koulutuksensa EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, voi toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä Suomessa. Ehdotetut säännökset vastaavat asiallisesti voimassa olevan lain 13 ja 14 §:n säännöksiä siltä osin kuin ne koskevat kolmansien maiden kansalaisten EU- tai ETA-alueen ulkopuolella suorittamaa koulutusta.

14 §. *Erikoispätevyys.* Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 6 §:ää. Pykälässä käytettyjä käsitteitä on kuitenkin tarkistettu, jotta se vastaisi kyseisen luvun muissa pykälissä käytettyä terminologiaa.

14 a §. *Hakemuksen liitteet.* Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännökset lain 2 luvussa tarkoitettuihin hakemuksiin liitettävistä asiakirjoista. Asiasta ei ole säädetty voimassa olevassa ammattihenkilölaissa tai -asetuksessa.

Pykälän 1 momentti koskisi hakemukseen liitettäviä asiakirjoja silloin, kun hakijan koulutus on suoritettu Suomessa. Hakemukseen tulisi liittää jäljennös oppilaitoksen antamasta tutkintotodistuksesta tai muista asianomaisen alan pätevyyttä osoittavista todistuksista sekä tarvittaessa toteutunut koulutusohjelma. Koulutusohjelma on tarpeen liittää hakemukseen erityisesti silloin, kun kysymys on nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikkeen käyttöoikeuden saamista edeltävästä koulutuksen hyväksymisestä tapauksissa, joissa koulutusta ei ole säännelty.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin hakemukseen liitettävistä asiakirjoista silloin, kun koulutus on suoritettu ulkomailla. Yhtei-

sösäännöksissä tarkoitettuun ammattipätevyyden tunnustamista koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista säädetään ammattipätevyysdirektiivin 50 artiklassa ja direktiivin liitteessä VII. Ehdotetut säännökset vastaavat mainittuja säännöksiä. Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan edellytettävä todistus niissä tapauksissa, joissa hakijalle on myönnetty oikeus harjoittaa kyseistä ammattia jossakin muussa valtiossa kuin Suomessa, liittyy lain 37 §:n 1 momentin säännökseen, jonka mukaan hakemus voidaan hylätä sellaisella perusteella, jolla laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta voidaan rajata tai se voidaan poistaa taikka jolla nimikesuojattua ammattihenkilöä voidaan kieltää käyttämästä ammattihenkilöasetuksessa tarkoitettua terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä. Pykälän 2 momentin 6 kohta koskisi vain lain 10 §:n 2 momentissa ja 13 §:ssä tarkoitettuja hakemuksia.

Jos asiakirjaa ei esitetä alkuperäisenä, sen jäljennöksen olisi 4 momentin mukaan oltava virallisesti oikeaksi todistettu. Muiden kuin pohjoismaisella kielellä laadittujen asiakirjojen osalta edellytettäisiin lisäksi virallisen kääntäjän laatimia suomen- tai ruotsinkielisiä käännöksiä. Hakemuksesta ja siihen liitettävistä asiakirjoista voitaisiin 5 momentin perusteella säätää tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Viittaus valtioneuvoston asetukseen tarkoittaisi käytännössä ammattihenkilöasetusta.

14 b §. *Hakemuksen käsittely eräissä tapauksissa.* Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 14 b §, jossa säädettäisiin eräistä sellaisista vaatimuksista, joita ammattipätevyyden tunnustamista koskevan hakemuksen käsittelyssä on ammattipätevyysdirektiivin perusteella noudatettava.

Ammattipätevyysdirektiivin 51 artiklan 1 kohtaan on sisällytetty aikaisempiin yhteisösäännöksiin verrattuna uusi vaatimus siitä, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava hakijalle tämän esittämien asiakirjojen vastaanottamisesta sekä mahdollisista puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa asiakirjojen saapumisesta. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen olisi ehdotetun säännöksen mukaan ilmoitettava hakijalle edellä mainituista seikoista

ammattipätevyysdirektiivissä tarkoitettussa ajassa niissä tapauksissa, joita yhteisön tunnustamissäännökset koskevat, toisin sanoen silloin, kun kysymys on lain 6 – 8 §:ssä, 10 §:n 1 momentissa, 11 §:n 5 momentissa tai 12 §:ssä tarkoitettusta hakemuksesta.

Ammattipätevyysdirektiivin 51 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on annettava päätös ammattipätevyyden tunnustamista koskevan hakemuksen johdosta kolmen kuukauden kuluessa kaikkien vaadittavien asiakirjojen esittämisestä. Määräaika voidaan jatkaa kuukaudella niissä tapauksissa, joissa ammattipätevyyden tunnustamiseen sovelletaan yleistä tunnustamisjärjestelmää. Vastaavat säännökset ovat sisältyneet jo aikaisempiin direktiiveihin. Niihin perustuvasta hakemuksen käsittelyajasta säädetään voimassa olevan lain 9 §:n 5 momentissa, 10 §:n 2 momentissa ja 11 §:n 4 momentissa.

Käsittelyaikavaatimukset ehdotetaan koottavaksi 14 b §:ään. Yleistä tunnustamisjärjestelmää sovellettaessa kysymykseen tuleva, enintään neljän kuukauden käsittelyaika kaikkien vaadittavien asiakirjojen vastaanottamisesta koskisi erityisesti lain 8 §:ssä ja 11 §:n 5 momentissa tarkoitettuja hakemuksia, joihin sovelletaan aina mainittua tunnustamisjärjestelmää. Se tulisi kysymykseen myös niissä lain 10 §:n 1 momentissa ja 12 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa, joissa hakemuksen käsittelyyn sovelletaan tätä tunnustamisjärjestelmää.

Koska pykälässä tarkoitettavat aikarajat perustuvat ammattipätevyysdirektiiviin ja koska ne liittyvät yhteisösäännösten mukaisten ammattipätevyyden tunnustamisjärjestelmien soveltamiseen, ne eivät sellaisenaan koskisi lain 4 – 5 §:ssä, 10 §:n 2 momentissa, 11 §:n 1 – 4 momentissa ja 13 §:ssä tarkoitettuja hakemuksia. Näidenkin hakemusten käsittelyä koskee kuitenkin muun muassa hallintolain (434/2003) 23 §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan asia on käsiteltävä viivytyksettä.

18 a §. Kielitaito. Lakiin ehdotetaan otettavaksi yleisluonteinen säännös terveydenhuollon ammattihenkilöltä edellytettävästä kielitaidosta. Voimassa olevassa laissa on säädetty kielitaidosta ainoastaan ulkomailla koulutuksensa saaneiden kolmansien maiden kansalaisten osalta, joilta edellytetään ammatin-

harjoittamisluvan, ammatinharjoittamisoi-
keuden tai ammattinimikkeen käyttöoikeu-
den saamiseksi lain 13 ja 14 §:n perusteella
muun muassa riittävää kielitaitoa.

Ammattipätevyysdirektiivin 53 artiklan mukaan ammattipätevyyden tunnustamisesta etua saavilla henkilöillä on oltava sellainen kielitaito, jota tarvitaan heidän ammatinsa harjoittamiseksi vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Säännös on sijoitettu direktiivin IV osastoon, jossa säädetään ammatinharjoittamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, eikä esimerkiksi sijoitautumisvapautta koskevaan III osastoon, jossa säädetään ammattipätevyyden tunnustamisen edellytyksistä. Kielitaitovaatimusta ei voi siten asettaa EU- ja ETA-valtioiden kansalaisten osalta ammattipätevyyden tunnustamisen edellytykseksi. Vaatimus koskee toisaalta myös henkilöä, joka tarjoaa toisessa jäsenvaltiossa palveluja tilapäisesti ja satunnaisesti.

Ehdotetun säännöksen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito. Kielitaitovaatimus on keskeinen useissa terveydenhuollon tehtävissä potilasturvallisuuden ja hoidon vuorovaikutuksellisuuden turvaamiseksi. Terveydenhuollossa on kuitenkin myös tehtäviä, joissa kyseinen terveydenhuollon ammattihenkilö ei ole säännöllisessä kontaktissa potilaisiin, jolloin kielitaidolle voidaan asettaa matalampia vaatimuksia. Ammattihenkilöltä edellytetty kielitaito riippuu siten aina niistä tehtävistä, joissa hän toimii. Myös se, minkä kielen taitoa häneltä edellytetään, riippuu hänen hoitamistaan tehtävistä. Esimerkiksi yksikielisen kunnan terveyskeskuksessa toimivalta ammattihenkilöltä edellytetty kielitaito on erilainen suomenkielisessä ja toisaalta ruotsinkielisessä kunnassa. Ehdotettuun kielitaitovaatimukseen nähden puutteellinen kielitaito voitaisiin ottaa huomioon lain 5 luvussa tarkoitettuja ohjaus- ja valvontatoimenpiteitä harkittaessa.

Säännös ehdotetaan otettavaksi lain uuteen 18 a §:ään.

24 b §. Tietojen antaminen terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin terminologinen tarkistus siten, että siinä mainittaisiin informatiivisuuden vuoksi ETA-valtioiden

ohella myös EU-valtiot.

26 §. *Seuraamukset virheellisestä toiminnasta.* Pykälän 1 momentin mukaan Terveystieteiden tutkimuskeskus voi muun muassa silloin, jos terveydenhuollon ammattihenkilö laiminlyö lain 15 – 21 §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka jos lääkäri tai hammaslääkäri laiminlyö lain 15 – 23 §:ssä säädetyn velvollisuuden, antaa hänelle tarkempia määräyksiä ja ohjeita ammattitoimintaa varten, rajoittaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta määrääjäksi tai toistaiseksi, poistaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden määrääjäksi tai toistaiseksi, kieltää nimikesuojattua ammattihenkilöä käyttämästä asetuksessa säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä määrääjäksi tai toistaiseksi taikka peruuttaa luvan saaneen ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden. Momentin säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että pykälän 1 kohdan pykäläviittauksissa mainittaisiin myös lakiin lisättäväksi ehdotettu, kielitaitovelvoitetta koskeva 18 a §. Momentin d kohtaan tehtäisiin lisäksi teknisluonteinen tarkistus siten, että siinä viitattaisiin ammatinimikkeiden määrittelyn osalta valtioneuvoston asetukseen. Pykälän 1 momentti ehdotetaan jaettavaksi selkeyden vuoksi kahdeksi eri momentiksi. Asiasisältöä ei muuteta. Nykyisestä 2 momentista tulisi 3 momentti.

37 §. *Ammatinharjoittamisoikeutta tai ammatinimikkeen käyttöoikeutta koskevan hakemuksen hylkääminen.* Voimassa olevan lain mukaan Terveystieteiden tutkimuskeskus voi hylätä 4 §:n 1 momentissa, 5 §:ssä, 9 §:n 1 momentissa, 10 §:ssä ja 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatinharjoittamisoikeutta koskevan hakemuksen vain sellaisella perusteella, jolla laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta voidaan rajoittaa tai se voidaan poistaa.

Säännöksen soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskisi laillistettavien ammatinharjoittajien hakemusten lisäksi myös niitä yhteisön tunnustamissäännöksiin perustuvia hakemuksia, jotka koskevat oikeutta käyttää nimikesuojatun ammattihenkilön ammatinimikettä. Hakemus voitaisiin tällöin hylätä vain sellaisella perusteella, jolla nimikesuojattua ammattihenkilöä voitaisiin am-

matihenkilölain 5 luvun säännösten perusteella kieltää käyttämästä tällaista ammatinimikettä.

Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi lisäksi sanonnallisesti siten, että siitä ilmenee selkeästi, että myönteinen päätös edellyttää kyseisiä asioita koskevissa säännöksissä oikeuden myöntämiselle säädettyjen edellytysten täytymistä.

39 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 momentissa säädetään yhteisösäännösten perusteella siitä, että tilanteissa, joissa hakemus on ratkaistava tietyssä määrääjässä, hakija voi valittaa viranomaisen laiminlyönnistä päättää asiasta tässä määrääjässä, jolloin päätöksen tekemättä jättäminen rinnastetaan kielteiseen päätökseen. Ammattipätevyysdirektiivissä asiasta säädetään direktiivin 51 artiklan 3 kohdassa. Momentin säännöksiin tehtäisiin tekninen tarkistus siten, että momentissa viitattaisiin voimassa olevan lain 9 §:n 5 momentin, 10 §:n 2 momentin ja 11 §:n 4 momentin säännösten sijasta ehdotetun 14 b §:n säännöksiin. Säännösten sanamuotoon tehtäisiin lisäksi muita vähäisiä teknisiä tarkistuksia.

2. Tarkemmat säännökset

Ehdotettuun lakiin sisältyy eräitä uusia valtuutussäännöksiä, joiden nojalla valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin asianomaisessa lainsäännöksessä tarkoitetuista seikoista. Lain ehdotetussa 8 §:n 3 momentissa olevan valtuutussäännöksen perusteella on tarkoitus säätää tarkemmin sopeutumisajasta, kelpoisuuskokeesta ja kelpoisuuskokeen toimeenpanevista tahoista valtioneuvoston asetuksella. Yleiseen tunnustamisjärjestelmään liittyviin korvaaviin toimenpiteisiin sovellettaisiin lain 8 §:n 3 momentin säännösten perusteella mainittuun pykälään sisältyvien säännösten lisäksi ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lain ja sen nojalla annettavan valtioneuvoston asetuksen säännöksiä. Lain ehdotetussa 9 §:n 2 momentissa olevan valtuutussäännöksen perusteella on tarkoitus säätää ammattihenkilöasetuksella tarkemmin väliaikaista ja satunnaista palvelujen tarjoamista koskevan ilmoituksen tekemisestä ja siihen liitettävistä asiakirjoista. Ammattihenkilöasetukseen

otettaisiin myös säännökset, joiden perusteella Terveysturvakeskus voisi edellyttää lain 11 §:n 3 momentissa tarkoitulta EU- tai ETA-valtion kansalaiselta, joka on suorittanut erikoislääkäri- tai erikoishammaslääkärikouluksensa EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, tarvittaessa lisäopintoja ja koulutuksen suorittamista siten, että hänen pätevyytensä vastaa Suomessa suoritettua vastaavaa koulutusta. Ammattihenkilöasetukseen voitaisiin ehdotetun 14 a §:n 5 momentin perusteella ottaa myös tarkemmat säännökset ammattipätevyyden tunnustamista tai hyväksymistä koskevista hakemuksista ja niihin liitettävistä asiakirjoista.

3. Voimaantulo

Ammattipätevyysdirektiivin edellyttämät säädösmuutokset tulee saattaa voimaan viimeistään 20 päivänä lokakuuta 2007. Laki ehdotetaan näin ollen tulevaksi voimaan 20 päivänä lokakuuta 2007. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ehdotettuun lakiin sisältyy voimassa olevia säännöksiä vastaavasti useita säännöksiä, joiden mukaan ammattihenkilölaissa tai -asetuksessa tarkoitettussa ammatissa toimiminen edellyttää Terveysturvakeskuksen myöntämää laillistusta, lupaa tai ammattinimikkeen käyttöoikeutta. Lain 9 §:ssä tarkoitettu satunnainen ja väliaikainen palvelujen tarjoaminen puolestaan edellyttäisi ennakoilmoituksen tekemistä, minkä lisäksi Terveysturvakeskus voisi tarkistaa muiden kuin ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvien ammatinharjoittajien ammattipätevyyden.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, amma-

tilla ja elinkeinolla. Perusoikeusuudistukseen liittyvän hallituksen esityksen (HE 309/1993) yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että edellä mainittua oikeutta rajoittavat luonnollisesti eräät tosiasialliset ja oikeudelliset seikat. Sanat ”lain mukaan” viittaavatkin perustelujen mukaan mahdollisuuteen rajoittaa säännöksessä turvattua oikeutta lailla. Perusteluissa on mainittu eräänä rajoitusperusteena terveyden ja turvallisuuden suojaamiseksi säädetty elinkeinon harjoittamisen luvanvaraisuus. Myös perustuslakivaliokunta on katsonut, että elinkeinotoiminnan luvanvaraisuus on mahdollista erityisin perustein (PeVL 19/2002 vp).

Terveysturvakeskuksen ammattihenkilöiden valvontajärjestelmä on yksi ammatin ja elinkeinon harjoittamisen vapautta rajoittavista järjestelmistä. Terveysturvakeskuksen ammattihenkilöiden valvonnan tarkoituksena on turvata terveydenhuollon palveluja käyttävien potilaiden oikeuksia, heidän terveyttään ja turvallisuuttaan. Ehdotetuissa säännöksissä tarkoitettujen luvanluonteisten menettelyt ja muut edellä mainitut ennakkolliset valvontamenettelyt ovat välttämättömiä mainittujen tarkoitusten toteuttamiseksi.

Lain 9 §:n 2 momenttiin ja 14 a §:n 5 momenttiin sisältyvien valtuutussäännösten perusteella väliaikaista ja satunnaista palvelujen tarjoamista koskevan ilmoituksen tekemisestä ja siihen liitettävistä asiakirjoista sekä ammattipätevyyden tunnustamista tai hyväksymistä koskevista hakemuksista ja niihin liitettävistä asiakirjoista voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ammattihenkilöasetukseen otettavat säännökset olisivat tekniluonteisia eikä niillä säädettäisi yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että esitykseen sisältyvä laki voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (559/1994) 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 momentti, 2 luku, 24 b §:n 1 momentti, 26 ja 37 § sekä 39 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 2 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä 24 b §:n 1 momentti ja 26 § laissa 1030/2000 sekä
lisätään 2 §:ään uusi 4 momentti, lakiin siitä mainitulla lailla 1030/2000 kumotun 3 §:n tilalle uusi 3 § sekä lakiin uusi 18 a § seuraavasti:

1 luku

laissa säädetään.

Yleiset säännökset

3 §

2 §

Terveydenhuollon ammattihenkilö

Toisen Pohjoismaan kansalaisen oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä Suomessa

Tässä laissa tarkoitetaan *terveydenhuollon ammattihenkilöllä*:

2) henkilöä, jolla tämän lain nojalla on oikeus käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä (*nimikesuojattu ammattihenkilö*).

Pohjoismaan kansalaisen oikeudesta toimia Suomessa terveydenhuollon ammattihenkilönä on voimassa, mitä eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 2/1994) määrätään.

2 luku

Oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä

Suomessa koulutuksen saanut

4 §

Oikeus harjoittaa lääkärin, hammaslääkärin, erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin ammattia Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella

Laillistetun ammattihenkilön tehtävissä voi 2 momentin estämättä toimia myös kyseiseen ammattiin opiskeleva kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena. Opiskelijaan sovelletaan tällöin soveltuvien osin, mitä jäljempänä tässä laissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöstä. Laillistetun ammattihenkilön tehtävissä toimimisen edellytyksistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jäljempänä 9 §:ssä tarkoitettu palvelujen tarjoaja voi 2 momentin estämättä toimia väliaikaisesti ja satunnaisesti laillistetun ammattihenkilön tehtävässä tai väliaikaisesti ja satunnaisesti käyttää nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä. Palvelujen tarjoajaan sovelletaan tällöin, mitä terveydenhuollon ammattihenkilöstä jäljempänä tässä

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta henkilölle, joka on suorittanut lääkärin tai hammaslääkärin ammattiin johtavan peruskoulutuksen Suomessa, oikeuden harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihen-

kilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa terveydenhuollon toimintayksikössä tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 24 §:ssä tarkoitetussa sosiaalihuollon toimintayksikössä.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa yleislääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä lääkärille, joka on suorittanut lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen tai sitä vastaavan valtioneuvoston asetuksella säädetyn koulutuksen Suomessa. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää vastaavasti hakemuksesta oikeuden harjoittaa hammaslääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä hammaslääkärille, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädetyn käytännön palvelun Suomessa.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä henkilölle, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksessa tarkoitetun tutkinnon Suomessa.

5 §

Oikeus harjoittaa eräitä muita terveydenhuollon ammatteja ja ammattinimikkeen käyttöoikeus Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa proviisorin, psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, sairaanhoitajan, kättilön, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon ja hammasteknikon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä henkilölle, joka on suorittanut kyseiseen ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa.

Henkilöllä, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädettyyn ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa, on oikeus käyt-

tää kyseistä ammattinimikettä. Jos ammattiin johtavaa koulutusta ei ole säännelty, ammattinimikkeen käyttöoikeuden edellytyksenä on, että Terveydenhuollon oikeusturvakeskus on hakemuksesta hyväksynyt koulutuksen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa koulutuksen saanut

6 §

Oikeus harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena 4 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toimintayksikössä Euroopan unioniin kuuluvan valtion (EU-valtio) tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion (ETA-valtion) kansalaiselle, joka on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa suorittanut lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa yleislääkärin tai hammaslääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutusta vastaavan koulutuksen tai hammaslääkärikoulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi yleislääkärin tai hammaslääkärin ammatin harjoittamiseen itsenäisesti.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä yhteisön tunnustamissäännöksissä

mainituilla, Suomessa käytössä olevilla erikoisaloilla EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammatin harjoittamiseen.

Yhteisön tunnustamissäännöksillä tarkoitetaan tässä laissa ammattipätevyysdirektiiviin (2005/36/EY) sisältyviä säännöksiä sekä kyseisen direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien komission asetusten säännöksiä.

7 §

Oikeus harjoittaa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammatin harjoittamiseen itsenäisesti.

8 §

Oikeus harjoittaa terveydenhuollon ammattia ja ammattinimikkeen käyttöoikeus yleisen tunnustamisjärjestelmän nojalla

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon ja hammasteknikon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomes-

sa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin.

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden käyttää Suomessa valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Terveysturvakeskukseen on mahdollisuus määrätä hakijalle sopeutumisajaksi tai kelpoisuuskoe siten, kuin siitä on säädetty ammattipätevyden tunnustamisesta annetussa laissa (/). Hakija saa valita suorittaako hän korvaavana toimenpiteenä sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen. Sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kelpoisuuskokeesta peritään maksu valtioon maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

Jos EU- tai ETA-valtiossa lääkärin, hammaslääkärin, proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön koulutuksen suorittanut EU- tai ETA-valtion kansalainen ei täytä yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettua syystä ammattipätevyden automaattisen tunnustamisen edellytyksiä, häneen sovelletaan, mitä 3 momentissa säädetään. Jos hakijalta edellytetään korvaavan toimenpiteen suorittamista, Terveysturvakeskus voi kuitenkin määrätä, onko hakijan suoritettava sopeutumisajaksi vai kelpoisuuskoe.

9 §

Väliaikainen ja satunnainen palvelujen tarjoaminen

Toiseen EU- tai ETA-valtioon laillisesti sijoittautunut ammatinharjoittaja, jolla on lail-

linen oikeus harjoittaa itsenäisesti tämän lain 6 – 8 §:ssä tarkoitettua ammattia, voi tarjota kyseiseen ammattiin liittyviä palveluja Suomessa väliaikaisesti tai satunnaisesti. Hänen on kuitenkin tehtävä kirjallinen ennakkoilmoitus Terveysturvakeskukselle siirtyessään tarjoamaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti Suomessa. Sama koskee EU- tai ETA-valtion kansalaista, jolla on muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa laillinen oikeus toimia itsenäisesti valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettussa nimikesuojatun ammattihenkilön ammatissa, jos hän haluaa käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä tarjotessaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti Suomessa.

Ilmoitus on voimassa vuoden, ja se on uudistettava, jos henkilö aikoo jatkaa palvelujen tarjoamista. Kun palveluja on tarkoitettu tarjota ensimmäistä kertaa, ilmoitukseen tulee liittää asiakirjat, jotka osoittavat, että palvelujen tarjoajalla on oikeus toimia laillisesti sijoitautumisvaltiossa ja että hän täyttää muut ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/36/EY palvelujen tarjoamiselle säädetyt edellytykset. Jos jokin palvelujen tarjoajan toimimisoikeuteen vaikuttava seikka muuttuu merkittävästi, tämän tulee toimittaa tätä koskevat asiakirjat Terveysturvakeskukselle. Ilmoituksen tekemisestä ja siihen liitettävistä asiakirjoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Terveysturvakeskus voi potilasturvallisuuden varmistamiseksi tarkistaa palvelujen tarjoajan ammattipätevyyden ennen kuin palveluja tarjotaan ensimmäistä kertaa. Ammattipätevyyden tarkistaminen ei kuitenkaan koske 6 ja 7 §:ssä tarkoitettuja ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvia ammattiharjoittajia. Oikeusturvakeskuksen on päätettävä tarkistuksen tuloksesta kuukauden kuluessa palvelujen tarjoamista koskevan ilmoituksen ja siihen liitettyjen asiakirjojen vastaanottamisesta, taikka ilmoitettava palvelujen tarjoajalle vastaavassa ajassa ammattipätevyyden tarkistamatta jättämisestä tai asiassa tarvittavasta lisäselvityksestä. Jos asian ratkaiseminen edellyttää lisäselvitystä, ammattipätevyyden

tarkistuksen tulosta koskeva päätös on tehtävä kahden kuukauden kuluessa riittävien asiakirjojen vastaanottamisesta. Palvelujen tarjoaminen voidaan aloittaa, jos päätöstä tai ilmoitusta ei ole tehty edellä tarkoitetuissa määräajoissa.

Jos palvelujen tarjoajan saaman koulutuksen ja asianomaisen ammatin harjoittajalta Suomessa edellytetyn koulutuksen välillä on olennainen ero, joka saattaa vaarantaa potilasturvallisuuden, Terveysturvakeskuksen on annettava palvelujen tarjoajalle mahdollisuus osoittaa kelpoisuuskokeen avulla, että hän on hankkinut puuttuvat tiedot tai pätevyyden. Mahdollisuus ammattipätevyyden osoittamiseen on annettava siten, että palvelujen tarjoaminen voidaan aloittaa kuukauden kuluessa siitä, kun päätös ammattipätevyyden tarkistamisesta on tehty.

Kun palvelujen tarjoajan ammattipätevyys on tarkistettu, palvelujen tarjoamisessa on käytettävä tässä laissa tai valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettua ammattinimikettä. Ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvien ammattien harjoittajien on käytettävä palveluja tämän pykälän nojalla tarjotessaan vastaavasti tässä laissa tarkoitettua ammattinimikettä. Jos Terveysturvakeskus on luopunut ammattipätevyyden tarkistamisesta, ammattinimikkeen käyttöön sovelletaan, mitä ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa säädetään.

10 §

EU- tai ETA-valtiossa koulutuksen saanut kolmannen maan kansalainen

Mitä 6 – 9 §:ssä säädetään, sovelletaan myös ammattipätevyyden tunnustamiseen ja palvelujen tarjoamiseen, joka perustuu muiden kuin EU- tai ETA-valtioiden kansalaisten asemaa koskevaan yhteisön lainsäädäntöön, kun tällaisen valtion kansalainen on suorittanut koulutuksensa pääosin EU- tai ETA-valtiossa.

Terveysturvakeskus voi erityisestä syystä ja määräämnsä ehdoin myöntää muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle muun kuin EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut koulutuksensa

EU- tai ETA-valtiossa, ammatinharjoittamisluvan 4 §:ssä tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin tai oikeuden toimia laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä valtioneuvoston asetuksella säädetty pätevyys ja riittävä kielitaito. Terveysturvakeskus voi vastaavasti hakemuksesta myöntää muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle muun kuin EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädettyyn ammattiin johtavan, oikeusturvakeskukseen hyväksymän koulutuksen EU- tai ETA-valtiossa, oikeuden käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä riittävä kielitaito.

Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolella koulutuksen saaneen ammattihenkilönä toimimisen edellytykset

11 §

EU- tai ETA-valtion kansalaisen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella suorittaman koulutuksen tunnustaminen

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena 4 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toimintayksikössä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut kyseiseen ammattiin johtavan, oikeusturvakeskukseen hyväksymän koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella ja joka on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa yleislääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä 1 momentissa

tarkoitettulle lääkärille, joka on suorittanut 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen taikka joka on suorittanut EU- tai ETA-alueen ulkopuolella Terveysturvakeskukseen hyväksymän vastaavan koulutuksen. Oikeusturvakeskus myöntää vastaavasti oikeuden harjoittaa itsenäisesti ammattia laillistettuna hammaslääkärinä Suomessa 1 momentissa tarkoitettulle hammaslääkärille, joka on suorittanut 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua käytännön palvelun.

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa käytössä olevilla erikoisaloilla EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut Terveysturvakeskukseen hyväksymän vastaavan koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella ja joka on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammattia laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut Terveysturvakeskukseen hyväksymän vastaavan koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella ja joka on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset. Terveysturvakeskus myöntää vastaavasti hakemuksesta EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut EU- tai ETA-alueen ulkopuolella Terveysturvakeskukseen hyväksymän koulutuksen, oikeuden käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä Suomessa.

Sen estämättä, mitä 1 – 4 momentissa säädetään, Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa 4 §:ssä tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammattia laillistettuna ammattihenkilönä tai oikeuden käyttää Suomessa valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle EU-

tai ETA-alueen ulkopuolella suoritetun koulutuksen perusteella on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa myönnetty oikeus toimia asianomaisessa ammatissa edellyttäen, että henkilö on toiminut tässä ammatissa EU- tai ETA-valtiossa oikeuden myöntämisen jälkeen vähintään kolmen vuoden ajan. Oikeuden myöntämiseen sovelletaan, mitä 8 §:n 4 momentissa säädetään.

12 §

Yhteisön tunnustamissäännösten soveltaminen eräissä tapauksissa

Tämän luvun EU- ja ETA-valtioiden kansalaisia koskevia säännöksiä sovelletaan myös ammattipätevyuden tunnustamiseen, joka perustuu Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemään sopimukseen.

13 §

EU- tai ETA-alueen ulkopuolella koulutuksen saanut kolmannen maan kansalainen

Terveysturvakeskus voi erityisestä syystä ja määräämnsä ehdoin myöntää henkilölle, joka ei ole EU- tai ETA-valtion kansalainen ja joka on suorittanut koulutuksensa EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, ammatinharjoittamisluvan 4 §:ssä tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin tai oikeuden toimia laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä valtioneuvoston asetuksella säädetty pätevyys ja riittävä kielitaito. Terveysturvakeskus voi vastaavasti hakemuksesta myöntää henkilölle, joka ei ole EU- tai ETA-valtion kansalainen ja joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädettyyn ammattiin johtavan, oikeusturvakeskuksen hyväksymän koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, oikeuden käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä riittävä kie-

litaito.

Yhteiset säännökset

14 §

Erikoispätevyys

Erikoispätevyuden omaava laillistettu ammattihenkilö on sellainen Suomen kansalainen tai ulkomaalainen, joka on suorittanut erikoispätevyuden edellyttämän koulutuksen Suomessa, taikka Suomen tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion kansalainen, joka on suorittanut jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa muun erikoispätevyuden kuin 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua erikoispätevyuden edellyttämän koulutuksen tai EU- tai ETA-alueen ulkopuolella erikoispätevyuden edellyttämän koulutuksen, jonka Terveysturvakeskus on hakemuksesta hyväksynyt. Lisäksi vaaditaan, että asianomainen on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädettyjä mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

14 a §

Hakemuksen liitteet

Edellä 4 ja 5 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen tulee liittää jäljennös oppilaitoksen antamasta tutkintotodistuksesta tai muista asianomaisen alan pätevyyttä osoittavista todistuksista ja tarvittaessa toteutunut koulutusohjelma.

Muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun ammattipätevyuden tunnustamista tai hyväksymistä koskevaan hakemukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

- 1) hakijan kansalaisuuden todistava asiakirja;
- 2) jäljennökset muodollista pätevyyttä osoittavista asiakirjoista tai jäljennös koulutuksesta annetusta asiakirjasta, joka antaa oikeuden ryhtyä harjoittamaan asianomaista ammattia;
- 3) kun kysymys on EU- tai ETA-valtiossa suoritetusta automaattisen tunnustamisen periaatteen piiriin kuuluvasta koulutuksesta, hakijan kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen todistus siitä, että koulutuksesta

annetut asiakirjat ovat yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettuja asiakirjoja;

4) jos hakijalle on myönnetty oikeus harjoittaa asianomaista ammattia jossakin muussa valtiossa kuin Suomessa, kyseisen maan toimivaltaisen viranomaisen enintään kolme kuukautta aikaisemmin antama todistus siitä, että tätä oikeutta ei ole rajoitettu eikä poistettu vakavan ammatillisen virheellisen menettelyn vuoksi tai muusta vastaavasta syystä;

5) tarvittaessa todistus ammattikokemuksesta;

6) 10 §:n 2 momentissa ja 13 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todistus kielitaidosta ja hakijalta mahdollisesti edellytettyjen lisäopintojen ja kuulustelun suorittamisesta.

Hakijan on 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa toimitettava lisäksi Terveysturvakeskuksen pyynnöstä sellaiset hänen koulutustaan koskevat tiedot, joiden avulla oikeusturvakeskus voi määrittää mahdolliset olennaiset erot Suomessa vaadittavaan koulutukseen verrattuna.

Jos asiakirja esitetään jäljennöksenä, jäljennöksen tulee olla virallisesti oikeaksi todistettu. Hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä laadituista asiakirjoista.

Hakemuksesta ja siihen liitettävistä asiakirjoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 b §

Hakemuksen käsittely eräissä tapauksissa

Terveysturvakeskuksen oikeusturvakeskuksen on ilmoitettava 6 – 8 §:ssä, 10 §:n 1 momentissa, 11 §:n 5 momentissa ja 12 §:ssä tarkoitettulle hakijalle tämän toimittamien asiakirjojen vastaanottamisesta sekä mahdollisesti puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa asiakirjojen vastaanottamisesta. Edellä tarkoitettuun hakemukseen on annettava päätös viimeistään kolmen kuukauden kuluttua kaikkien vaadittavien asiakirjojen vastaanottamisesta. Silloin, kun hakemuksen käsittelyyn sovelletaan yhteisön tunnustamissäännösten mukaista yleistä tunnustamisjärjestelmää, päätös hakemukseen on kuitenkin annettava viimeistään neljän kuukauden ku-

luttua kaikkien vaadittavien asiakirjojen vastaanottamisesta.

18 a §

Kielitaito

Terveysturvakeskuksen ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito.

24 b §

Tietojen antaminen terveysturvakeskuksen ammattihenkilöiden keskusrekisteristä

Terveysturvakeskuksen oikeusturvakeskuksen on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja lääninhallitukselle sen laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi sekä EU- ja ETA-valtion viranomaiselle terveysturvakeskuksen ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan myöntämiseksi ja valvontaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Terveysturvakeskuksen on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 4 momentissa tarkoitettuja tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle valmiuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

26 §

Seuraamukset virheellisestä toiminnasta

Terveysturvakeskuksen oikeusturvakeskus voi antaa seuraamuksen terveysturvakeskuksen ammattihenkilölle virheellisestä toiminnasta, jos terveysturvakeskuksen ammattihenkilö

1) laiminlyö 15, 15 a, 16 – 18, 18 a taikka 19 – 21 §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka lääkäri tai hammaslääkäri laiminlyö 15, 15 a, 16 – 18, 18 a taikka 19 – 23 §:ssä säädetyn velvollisuuden,

2) suorittaa sellaisia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuna tai

3) toimii muutoin virheellisesti tai moitittavasti,

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi 1 momentissa mainituissa tapauksissa:

- 1) antaa hänelle tarkempia määräyksiä ja ohjeita ammattitoimintaa varten;
- 2) rajoittaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta määrääjäksi tai toistaiseksi;
- 3) poistaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden määrääjäksi tai toistaiseksi;
- 4) kieltää nimikesuojattua ammattihenkilöä käyttämästä valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä määrääjäksi tai toistaiseksi; taikka
- 5) peruuttaa luvan saaneen ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden.

37 §

Ammatinharjoittamisoikeutta tai ammattinimikkeen käyttöoikeutta koskevan hakemuksen hylkääminen

Jos hakija täyttää 4 §:ssä, 5 §:n 1 momentissa, 6 – 8 §:ssä, 10 §:n 1 momentissa, 11 tai 12 §:ssä säädetyt vaatimukset, Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi hylätä hakemuksen vain sellaisella perusteella, jolla laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoit-

tamisoikeutta voidaan rajoittaa tai se voidaan poistaa taikka jolla nimikesuojattua ammattihenkilöä voidaan kieltää käyttämästä valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä.

39 §

Muutoksenhaku

Jos Terveydenhuollon oikeusturvakeskus ei ole antanut päätöstä 14 b §:ssä säädettyssä määrääjässä, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksen antamisesta. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja sen käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalvelu ministeri *Paula Risikko*

Laki**terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (559/1994) 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 momentti, 2 luku, 24 b §:n 1 momentti, 26 ja 37 § sekä 39 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 2 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä 24 b §:n 1 momentti ja 26 § laissa 1030/2000 sekä
lisätään 2 §:ään uusi 4 momentti, lakiin siitä mainitulla lailla 1030/2000 kumotun 3 §:n tilalle uusi 3 § sekä lakiin uusi 18 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

2 §

2 §

*Terveydenhuollon ammattihenkilö**Terveydenhuollon ammattihenkilö*

Tässä laissa tarkoitetaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä:

Tässä laissa tarkoitetaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä:

2) henkilöä, jolla tämän lain nojalla on oikeus käyttää asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä (*nimikesuojattu ammattihenkilö*).

2) henkilöä, jolla tämän lain nojalla on oikeus käyttää *valtioneuvoston* asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä (***nimikesuojattu ammattihenkilö***).

Laillistetun ammattihenkilön tehtäviä voi 2 momentin estämättä suorittaa myös asianomaiseen ammattiin opiskeleva henkilösiten kuin asetuksella säädetään. Opiskelijaan noudatetaan tällöin soveltuvin osin, mitä jäljempänä tässä laissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöstä.

Laillistetun ammattihenkilön tehtävissä voi 2 momentin estämättä toimia myös kyseiseen ammattiin opiskeleva kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena. Opiskelijaan sovelletaan tällöin soveltuvin osin, mitä jäljempänä tässä laissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöstä. *Laillistetun ammattihenkilön tehtävässä toimimisen edellytyksistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.*

Jäljempänä 9 §:ssä tarkoitettu palvelujen tarjoaja voi 2 momentin estämättä toimia väliaikaisesti ja satunnaisesti laillistetun ammattihenkilön tehtävässä tai väliaikaisesti ja satunnaisesti käyttää nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikettä. Palvelujen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tarjoajaan sovelletaan tällöin, mitä terveydenhuollon ammattihenkilöstä jäljempänä tässä laissa säädetään.

3 §

3 §

3 § on kumottu L:lla 1.12.2000/1030.

Toisen Pohjoismaan kansalaisen oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä Suomessa

Pohjoismaan kansalaisen oikeudesta toimia Suomessa terveydenhuollon ammattihenkilönä on voimassa, mitä eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 2/1994) määrätään.

2 luku

2 luku

Oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä

Oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä

Suomessa tai ulkomailla koulutuksen saaneen Suomen kansalaisen ja jonkin muun Euroopan talousalueen valtion kansalaisen sekä Suomessa koulutuksen saaneen muun ulkomaalaisen terveydenhuollon ammattihenkilönä toimimisen edellytykset

Suomessa koulutuksen saanut

4 §

4 §

Oikeus harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä ja erikoislääkärinä tai erikoishammaslääkärinä

Oikeus harjoittaa lääkärin, hammaslääkärin, erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin ammattia Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä asianomaista ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetussa terveydenhuollon toimintayksikössä tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 24 §:ssä tarkoitetussa sosiaalihuollon toimintayksikössä. Oikeus myönnetään Suomen kansalaiselle tai ulkomaalaiselle, joka on suorittanut asianomaiseen

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta henkilölle, joka on suorittanut lääkärin tai hammaslääkärin ammattiin johtavan peruskoulutuksen Suomessa, oikeuden harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetussa terveydenhuollon toimintayksikössä tai sosiaalihuoltolain (710/1982) 24 §:ssä tarkoitetussa sosiaalihuollon toimintayksi-

ammattiin johtavan peruskoulutuksen Suomessa, taikka Suomen tai jonkin muun Euroopan talousalueen valtion (ETA-valtio) kansalaiselle, joka on suorittanut terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen hyväksymän vastaavan koulutuksen Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa ja joka on osoittanut täyttävänsä asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa yleislääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä 1 momentissa tarkoitettulle lääkärielle, joka on suorittanut lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen tai sitä vastaavan asetuksella säädetyn koulutuksen Suomessa taikka Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa vastaavan koulutuksen, jonka terveydenhuollon oikeusturvakeskus on hakemuksesta hyväksynyt.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa itsenäisesti ammattia laillistettuna hammaslääkärinä 1 momentissa tarkoitettulle hammaslääkärielle, joka on suorittanut asetuksella säädetyn käytännön palvelun.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen kansalaiselle tai ulkomaalaiselle, joka on suorittanut terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/1994) 8 §:ssä tarkoitettun tutkinnon Suomessa.

5 §

Oikeus harjoittaa eräitä muita terveydenhuollon ammatteja laillistettuna ammattihenkilönä

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa proviisorin, psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, sairaanhoitajan, kätilön, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon ja hammasteknikon ammattia laillistettuna

kössä.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa yleislääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä lääkärielle, joka on suorittanut lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen tai sitä vastaavan valtioneuvoston asetuksella säädetyn koulutuksen Suomessa. *Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää vastaavasti hakemuksesta oikeuden harjoittaa hammaslääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä hammaslääkärielle, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädetyn käytännön palvelun Suomessa.*

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä henkilölle, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettun tutkinnon Suomessa.

5 §

Oikeus harjoittaa eräitä muita terveydenhuollon ammatteja ja ammattinimikkeen käyttöoikeus Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa proviisorin, psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, sairaanhoitajan, kätilön, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon ja hammasteknikon ammattia laillistettuna

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ammattihenkilönä Suomen kansalaiselle tai ulkomaalaiselle, joka on suorittanut asianomaiseen ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa, taikka Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut Terveysturvakeskuksen hyväksymän vastaavan koulutuksen Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa. Lisäksi vaaditaan, että asianomainen on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

ammattihenkilönä *henkilölle*, joka on suorittanut kyseiseen ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa.

Henkilöllä, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädettyyn ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa, on oikeus käyttää kyseistä ammattinimikettä. Jos ammattiin johtavaa koulutusta ei ole säännelty, ammattinimikkeen käyttöoikeuden edellytyksenä on, että Terveysturvakeskus on hakemuksesta hyväksynyt koulutuksen siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa koulutuksen saanut

6 §

Erikoispätevyys

Erikoispätevyyden omaava laillistettu ammattihenkilö on sellainen Suomen kansalainen tai ulkomaalainen, joka on suorittanut erikoispätevyyden edellyttämän koulutuksen Suomessa, taikka Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalainen, joka on suorittanut jossakin muussa ETA-valtiossa muun erikoispätevyyden kuin 9 §:n 3 momentissa tarkoitetun erikoispätevyyden edellyttämän koulutuksen tai Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa erikoispätevyyden edellyttämän koulutuksen, jonka terveydenhuollon oikeusturvakeskus on hakemuksesta hyväksynyt. Lisäksi vaaditaan, että asianomainen on osoittanut täyttävänsä asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

6 §

Oikeus harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena 4 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toimintayksikössä Euroopan unioniin kuuluvan valtion (EU-valtio) tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion (ETA-valtion) kansalaiselle, joka on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa suorittanut lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon.

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa yleislääkärin tai hammaslääkärin

ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutusta vastaavan koulutuksen tai hammaslääkärinkoulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi yleislääkärin tai hammaslääkärin ammatin harjoittamiseen itsenäisesti.

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä yhteisön tunnustamissäännöksissä mainituilla, Suomessa käytössä olevilla erikoisaloilla EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammatin harjoittamiseen.

Yhteisön tunnustamissäännöksillä tarkoitetaan tässä laissa ammattipätevyysdirektiiviin (2005/36/EY) sisältyviä säännöksiä sekä kyseisen direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien komission asetusten säännöksiä.

7 §

Ammattinimikkeen käyttöoikeus

Oikeus käyttää asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä on Suomen kansalaisella ja ulkomaalaisella, joka on suorittanut asianomaiseen ammattiin johtavan tai sitä vastaavan koulutuksen Suomessa tai jossakin muussa ETA-valtiossa, sekä Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaisella, joka on suorittanut Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa vastaavan kou-

7 §

Oikeus harjoittaa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia automaattisen tunnustamisen periaatteen nojalla

Terveysturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu muodollista pätevyyttä osoittava

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lutuksen, jonka terveydenhuollon oikeusturvakeskus on hakemuksesta hyväksynyt.

asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammatin harjoittamiseen itsenäisesti.

8 §

Pohjoismaan kansalaisen oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä

Pohjoismaan kansalaisen oikeudesta toimia Suomessa terveydenhuollon ammattihenkilönä on voimassa, mitä Pohjoismaiden välillä eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyssä sopimuksessa (SopS 2/1994) määrätään.

8 §

Oikeus harjoittaa terveydenhuollon ammatia ja ammattinimikkeen käyttöoikeus yleisen tunnustamisjärjestelmän nojalla

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon ja hammasteknikon ammatia laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden käyttää Suomessa valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa saadun koulutuksen perusteella kyseisessä valtiossa myönnetty yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksella on mahdollisuus määrätä hakijalle sopeutumisaika tai kelpoisuuskoe siten, kuin siitä on säädetty ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (/). Hakija saa valita suorittaako hän korvaavana

Terveystenhuollon ammattihenkilönä toimimisen edellytykset Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaan

9 §

Oikeus harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä eräissä tapauksissa

Terveystenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden Suomessa harjoittaa toisen johdon ja valvonnan alaisena lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, joka on jossakin muussa ETA-valtiossa suorittanut lääkärin tai hammaslääkärin perustutkinnon.

Oikeus Suomessa harjoittaa yleislääkärin tai hammaslääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä on Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaisella, jolle jossakin muussa ETA-valtiossa saadun lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutusta vastaavan koulutuksen tai hammaslääkärinkoulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi yleislääkärin tai hammaslääkärin ammatin harjoittamiseen itsenäisesti.

Oikeus Suomessa harjoittaa erikoislääkä-

toimenpiteenä sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen. Sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kelpoisuuskokeesta peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

Jos EU- tai ETA-valtiossa lääkärin, hammaslääkärin, proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön koulutuksen suorittanut EU- tai ETA-valtion kansalainen ei täytä yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettua syystä ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen edellytyksiä, häneen sovelletaan, mitä 3 momentissa säädetään. Jos hakijalta edellytetään korvaavan toimenpiteen suorittamista, Terveystenhuollon oikeusturvakeskus voi kuitenkin määrätä, onko hakijan suoritettava sopeutumis aika vai kelpoisuuskoe.

9 §

Väliaikainen ja satunnainen palvelujen tarjoaminen

Toiseen EU- tai ETA-valtioon laillisesti sijoittautunut ammatinharjoittaja, jolla on laillinen oikeus harjoittaa itsenäisesti tämän lain 6 – 8 §:ssä tarkoitettua ammattia, voi tarjota kyseiseen ammattiin liittyviä palveluja Suomessa väliaikaisesti tai satunnaisesti. Hänen on kuitenkin tehtävä kirjallinen ennakoilmoitus Terveystenhuollon oikeusturvakeskukselle siirtyessään tarjoamaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti Suomessa. Sama koskee EU- tai ETA-valtion kansalaista, jolla on muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa laillinen oikeus toimia itsenäisesti valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettua nimikesuojatun ammattihenkilön ammatissa, jos hän haluaa käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä nimikesuojatun ammattihenkilön ammatinimikettä tarjotessaan ammattiinsa kuuluvia palveluja väliaikaisesti ja satunnaisesti Suomessa.

Ilmoitus on voimassa vuoden, ja se on uudistettava, jos henkilö aikoo jatkaa palvelujen tarjoamista. Kun palveluja on tarkoitus tarjota ensimmäistä kertaa, ilmoituk-

rin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä ETA-sopimuksessa mainituilla, Suomessa käytössä olevilla erikoisaloilla on Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaisella, jolle jossakin muussa ETA-valtiossa saadun koulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan vastaavan oikeuden saamiseksi harjoittaa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua tutkintotodistuksen, todistuksen tai muun muodollista kelpoisuutta osoittavan asiakirjan tuottamasta oikeudesta ammatin harjoittamiseen päättää hakemuksesta terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

Päätös 1 ja 4 momentissa tarkoitettuun hakemukseen on annettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus ja sitä täydentävä selvitys on toimitettu terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle.

seen tulee liittää asiakirjat, jotka osoittavat, että palvelujen tarjoajalla on oikeus toimia laillisesti sijoittautumisvaltiossa ja että hän täyttää muut ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/36/EY palvelujen tarjoamiselle säädetyt edellytykset. Jos jokin palvelujen tarjoajan toimimisoikeuteen vaikuttava seikka muuttuu merkittävästi, tämän tulee toimittaa tätä koskevat asiakirjat Terveystieteiden tutkimuskeskukselle. Ilmoituksen tekemisestä ja siihen liitettävistä asiakirjoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Terveystieteiden tutkimuskeskus voi potilasturvallisuuden varmistamiseksi tarkistaa palvelujen tarjoajan ammattipätevyyden ennen kuin palveluja tarjotaan ensimmäistä kertaa. Ammattipätevyyden tarkistaminen ei kuitenkaan koske 6 ja 7 §:ssä tarkoitettuja ammattipätevyyden automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvia ammatinharjoittajia. Oikeusturvakeskuksen on päätettävä tarkistuksen tuloksesta kuukauden kuluessa palvelujen tarjoamista koskevan ilmoituksen ja siihen liitettyjen asiakirjojen vastaanottamisesta, taikka ilmoitettava palvelujen tarjoajalle vastaavassa ajassa ammattipätevyyden tarkistamatta jättämisestä tai asiassa tarvittavasta lisäselvityksestä. Jos asian ratkaiseminen edellyttää lisäselvitystä, ammattipätevyyden tarkistuksen tulosta koskeva päätös on tehtävä kahden kuukauden kuluessa riittävien asiakirjojen vastaanottamisesta. Palvelujen tarjoaminen voidaan aloittaa, jos päätöstä tai ilmoitusta ei ole tehty edellä tarkoitetuissa määräajoissa.

Jos palvelujen tarjoajan saaman koulutuksen ja asianomaisen ammatin harjoittajalta Suomessa edellytetyn koulutuksen välillä on olennainen ero, joka saattaa vaarantaa potilasturvallisuuden, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen on annettava palvelujen tarjoajalle mahdollisuus osoittaa kelpoisuuskokeen avulla tai muulla yhtä luotettavalla tavalla, että hän on hankkinut puuttuvat tiedot tai pätevyyden. Mahdollisuus ammattipätevyyden osoittamiseen on annettava siten, että palvelujen tarjoaminen voidaan aloittaa kuukauden kuluessa siitä, kun päätös ammattipätevyyden tarkistami-

sesta on tehty.

Kun palvelujen tarjoajan ammattipätevyys on tarkistettu, palvelujen tarjoamisessa on käytettävä tässä laissa tai valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettua ammattinimikettä. Ammattipätevyuden automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvien ammattien harjoittajien on käytettävä palveluja tämän pykälän nojalla tarjotessaan vastaavasti tässä laissa tarkoitettua ammattinimikettä. Jos Terveydenhuollon oikeusturvakeskus on luopunut ammattipätevyden tarkistamisesta, ammattinimikkeen käyttöön sovelletaan, mitä ammattipätevyden tunnustamisesta annetussa laissa säädetään.

10 §

Oikeus harjoittaa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia laillistettuna ammattihenkilönä

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden Suomessa harjoittaa proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, jolle jossakin muussa ETA-valtiossa saadun koulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi proviisorin, sairaanhoitajan tai kättilön ammatin harjoittamiseen itsenäisesti.

Päätös 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen on annettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus ja sitä täydentävä selvitys on toimitettu terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle.

10 §

EU- tai ETA-valtiossa koulutuksen saanut kolmannen maan kansalainen

Mitä 6 – 9 §:ssä säädetään, sovelletaan myös ammattipätevyden tunnustamiseen ja palvelujen tarjoamiseen, joka perustuu muiden kuin EU- tai ETA-valtioiden kansalaisten asemaa koskevaan yhteisön lainsäädäntöön, kun tällaisen valtion kansalainen on suorittanut koulutuksensa pääosin EU- tai ETA-valtiossa.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi erityisestä syystä ja määräämnsä ehdoin myöntää muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle muun kuin EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut koulutuksensa EU- tai ETA-valtiossa, ammatinharjoittamisluvan 4 §:ssä tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin tai oikeuden toimia laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä valtioneuvoston asetuksella säädetty pätevyys ja riittävä kielitaito. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi vastaavasti hakemuksesta myöntää muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle muun kuin EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädettyyn ammattiin johtavan, oikeusturvakeskuksen hyväksymän koulutuksen EU- tai ETA-valtiossa, oikeuden käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuol-

11 §

Oikeus harjoittaa muita kuin 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja terveydenhuollon ammatteja laillistettuna ammattihenkilönä sekä ammattinimikkeen käyttöoikeus

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden Suomessa harjoittaa psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon ja hammasteknikon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, jolle jossakin muussa ETA-valtiossa saadun koulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty tai jolla on muualla suoritettua koulutuksen perusteella joskin muussa ETA-valtiossa hyväksytyt ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin.

Oikeus Suomessa käyttää asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä on Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaisella, jolle joskin muussa ETA-valtiossa saadun koulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty tai jolla on muualla suoritettua koulutuksen perusteella joskin muussa ETA-valtiossa hyväksytyt ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin. Tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn asiakirjan tuottamasta oikeudesta käyttää asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä päättää hakemuksesta terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

11 §

lon ammattihenkilön ammattinimikettä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä riittävä kielitaito.

Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolella koulutuksen saaneen ammattihenkilönä toimimisen edellytykset

EU- tai ETA-valtion kansalaisen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella suorittaman koulutuksen tunnustaminen

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintayksikössä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut kyseiseen ammattiin johtavan, oikeusturvakeskuksen hyväksymän koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella ja joka on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa yleislääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä 1 momentissa tarkoitettulle lääkärille, joka on suorittanut 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen taikka joka on suorittanut EU- tai ETA-alueen ulkopuolella Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen hyväksymän vastaavan koulutuksen. Oikeusturvakeskus myöntää vastaavasti oikeuden harjoittaa itsenäisesti ammattia laillistettuna hammaslääkärinä Suomessa 1 momentissa tarkoitettulle hammaslääkärille, joka on suorittanut 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua käytännön palvelun.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa käytössä olevilla erikoisaloilla EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut Terveydenhuollon

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, hakijalta edellytetään, että hänellä on terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen mahdollisesti määräämä ammattikokemus, että terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen mahdollisesti määräämä sopeutumisajaka on täyttynyt tai että hän on suorittanut oikeusturvakeskuksen mahdollisesti määräämän kelpoisuuskokeen. Kelpoisuuskokeesta peritään maksu valtion maksuperustelain (150/92) mukaisesti. Asetuksella säädetään tarkemmin ammattikokemuksesta, sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta.

Päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun hakemukseen on annettava neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus ja sitä täydentävä selvitys on toimitettu terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle.

oikeusturvakeskuksen hyväksymän vastaavan koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella ja joka on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammattia laillistettuna ammattihenkilönä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen hyväksymän vastaavan koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella ja joka on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädettyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää vastaavasti hakemuksesta EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut EU- tai ETA-alueen ulkopuolella Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen hyväksymän koulutuksen, oikeuden käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä Suomessa.

Sen estämättä, mitä 1 – 4 momentissa säädetään, Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa 4 §:ssä tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammattia laillistettuna ammattihenkilönä tai oikeuden käyttää Suomessa valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä EU- tai ETA-valtion kansalaiselle, jolle EU- tai ETA-alueen ulkopuolella suoritetun koulutuksen perusteella on jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa myönnetty oikeus toimia asianomaisessa ammatissa edellyttäen, että henkilö on toiminut tässä ammatissa EU- tai ETA-valtiossa oikeuden myöntämisen jälkeen vähintään kolmen vuoden ajan. Oikeuden myöntämiseen sovelletaan, mitä 8 §:n 4 momentissa säädetään.

12 §

Oikeus harjoittaa väliaikaisesti eräitä terveydenhuollon ammatteja

Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalainen, jolla on laillinen oikeus har-

12 §

Yhteisön tunnustamissäännösten soveltaminen eräissä tapauksissa

Tämän luvun EU- ja ETA-valtioiden kansalaisia koskevia säännöksiä sovelletaan

joittaa itsenäisesti lääkärin, hammaslääkärin, sairaanhoitajan tai kättilön ammattia josakin muussa ETA-valtiossa, voi sen estämättä, mitä 9 ja 10 §:ssä säädetään, Suomessa väliaikaisesti harjoittaa asianomaista ammattia tehtyään terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle ilmoituksen ennen palvelujen tarjoamista. Kiireellisessä tapauksessa ilmoitus voidaan antaa mahdollisimman pian palvelujen tarjoamisen jälkeen. Ilmoituksen tekemisestä ja väliaikaisesta palvelujen tarjoamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Ulkomailla koulutuksen saaneen Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion kansalaisen terveydenhuollon ammattihenkilönä toimimisen edellytykset

13 §

Lupa toimia 4–6 §:ssä tarkoitetuissa tehtävissä ja oikeus toimia laillistettuna ammattihenkilönä

Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion kansalaiselle, joka on ulkomailla suorittanut 4–6 §:ssä tarkoitetun koulutuksen ja jolla on tehtävän edellyttämä asetuksella säädetty pätevyys sekä riittävä kielitaito, terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi erityisestä syystä ja määräämensä ehdoin hakemuksesta myöntää:

- 1) ammatinharjoittamisluvan 4–6 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin; tai
- 2) ammatinharjoittamisoikeuden laillistettuna ammattihenkilönä toimimiseen Suomessa.

myös ammattipätevyuden tunnustamiseen, joka perustuu Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemään sopimukseen.

13 §

EU- tai ETA-alueen ulkopuolella koulutuksen saanut kolmannen maan kansalainen

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi erityisestä syystä ja määräämensä ehdoin myöntää henkilölle, joka ei ole EU- tai ETA-valtion kansalainen ja joka on suorittanut koulutuksensa EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, ammatinharjoittamisluvan 4 §:ssä tai 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin tai oikeuden toimia laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä valtioneuvoston asetuksella säädetty pätevyys ja riittävä kielitaito. Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi vastaavasti hakemuksesta myöntää henkilölle, joka ei ole EU- tai ETA-valtion kansalainen ja joka on suorittanut valtioneuvoston asetuksella säädettyyn ammattiin johtavan, oikeusturvakeskuksen hyväksymän koulutuksen EU- tai ETA-alueen ulkopuolella, oikeuden käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä Suomessa edellyttäen, että hakijalla on tehtävän edellyttämä riittävä kielitaito.

Yhteiset säännökset

14 §

Ammattinimikkeen käyttöoikeus eräissä tapauksissa

Oikeus käyttää asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä Suomessa on Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion kansalaisella, joka on ulkomailla suorittanut asianomaiseen ammattiin johtavan, terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen hakemuksesta hyväksymän koulutuksen ja jolla on tehtävän edellyttämä riittävä kielitaito.

14 a §

Lain soveltaminen Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden tekemässä sopimuksessa tarkoitettuihin henkilöihin

Tämän lain säännöksiä sovelletaan myös henkilöön, joka Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen nojalla on oikeutettu toimimaan terveydenhuollon ammattihenkilönä.

14 §

Erikoispätevyys

Erikoispätevyden omaava laillistettu ammattihenkilö on sellainen Suomen kansalainen tai ulkomaalainen, joka on suorittanut erikoispätevyden edellyttämän koulutuksen Suomessa, taikka Suomen tai jonkin muun EU- tai ETA-valtion kansalainen, joka on suorittanut jossakin muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa muun erikoispätevyden kuin 6 §:n 3 momentissa tarkoitetun erikoispätevyden edellyttämän koulutuksen tai EU- tai ETA-alueen ulkopuolella erikoispätevyden edellyttämän koulutuksen, jonka Terveystieteiden tutkimuskeskus on hakemuksesta hyväksynyt. Lisäksi vaaditaan, että asianomainen on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

14 a §

Hakemuksen liitteet

Edellä 4 ja 5 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen tulee liittää jäljennös oppilaitoksen antamasta tutkintotodistuksesta tai muista asianomaisen alan pätevyyttä osoittavista todistuksista ja tarvittaessa toteutunut koulutusohjelma.

Muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun ammattipätevyden tunnustamista tai hyväksymistä koskevaan hakemukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

1) hakijan kansalaisuuden todistava asiakirja;

2) jäljennökset muodollista pätevyyttä osoittavista asiakirjoista tai jäljennös koulutuksesta annetusta asiakirjasta, joka antaa oikeuden ryhtyä harjoittamaan asianomaista ammattia;

3) kun kysymys on EU- tai ETA-valtiossa suoritetusta automaattisen tunnustamisen

periaatteen piiriin kuuluvasta koulutuksesta, hakijan kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen todistus siitä, että koulutuksesta annetut asiakirjat ovat yhteisön tunnustamissäännöksissä tarkoitettuja asiakirjoja;

4) jos hakijalle on myönnetty oikeus harjoittaa asianomaista ammattia jossakin muussa valtiossa kuin Suomessa, kyseisen maan toimivaltaisen viranomaisen enintään kolme kuukautta aikaisemmin antama todistus siitä, että tätä oikeutta ei ole rajoitettu eikä poistettu vakavan ammatillisen virheelisen menettelyn vuoksi tai muusta vastaavasta syystä;

5) tarvittaessa todistus ammattikokeuksesta;

6) 10 §:n 2 momentissa ja 13 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa todistus kielitaidosta ja hakijalta mahdollisesti edellytettyjen lisäopintojen ja kuulustelun suorittamisesta.

Hakijan on 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa toimitettava lisäksi Terveystieteiden tutkimuskeskuksen pyynnöstä sellaiset hänen koulutustaan koskevat tiedot, joiden avulla oikeusturvakeskus voi määrittää mahdolliset olennaiset erot Suomessa vaadittavaan koulutukseen verrattuna.

Jos asiakirja esitetään jäljennöksenä, jäljennöksen tulee olla virallisesti oikeaksi todistettu. Hakemukseen tulee liittää virallisen kääntäjän kääntämät suomen- tai ruotsinkieliset käännökset muista kuin pohjoismaisella kielellä laadituista asiakirjoista.

Hakemuksesta ja siihen liitettävistä asiakirjoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 b §

Hakemuksen käsittely eräissä tapauksissa

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen oikeusturvakeskuksen on ilmoitettava 6 – 8 §:ssä, 10 §:n 1 momentissa, 11 §:n 5 momentissa ja 12 §:ssä tarkoitettulle hakijalle tämän toimittamien asiakirjojen vastaanottamisesta sekä mahdollisesti puuttuvista asiakirjoista kuukauden kuluessa asiakirjojen vastaanottamisesta. Edellä tarkoitettuun hakemukseen on annettava päätös viimeistään kolmen kuu-

kauden kuluttua kaikkien vaadittavien asiakirjojen vastaanottamisesta. Silloin, kun hakemuksen käsittelyyn sovelletaan yhteisön tunnustamissäännösten mukaista yleistä tunnustamisjärjestelmää, päätös hakemukseen on kuitenkin annettava viimeistään neljän kuukauden kuluttua kaikkien vaadittavien asiakirjojen vastaanottamisesta.

18 a §

Kielitaito

Terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito.

24 b §

Tietojen antaminen terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja lääninhallitukselle sen laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi sekä ETA-valtion viranomaiselle terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan myöntämiseksi ja valvontaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 4 momentissa tarkoitettuja tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle valmiuslaisia säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

24 b §

Tietojen antaminen terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja lääninhallitukselle sen laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi sekä EU- ja ETA-valtion viranomaiselle terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan myöntämiseksi ja valvontaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 4 momentissa tarkoitettuja tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle valmiuslaisia säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

26 §

Seuraamukset virheellisestä toiminnasta

Jos terveydenhuollon ammattihenkilö

1) laiminlyö 15–21 §:ssä säädetyn velvollisuuden tai lääkäri taikka hammaslääkäri laiminlyö 15–23 §:ssä säädetyn velvollisuuden,

2) suorittaa sellaisia tehtäviä, joihin hänen

26 §

Seuraamukset virheellisestä toiminnasta

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus voi antaa seuraamuksen terveydenhuollon ammattihenkilölle virheellisestä toiminnasta, jos terveydenhuollon ammattihenkilö

1) laiminlyö 15, 15 a, 16 – 18, 18 a taikka 19 – 21 §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka lääkäri tai hammaslääkäri laiminlyö 15, 15 a, 16 – 18, 18 a taikka 19 – 23 §:ssä säädetyn velvollisuuden,

2) suorittaa sellaisia tehtäviä, joihin hänen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

koulutustaan tai ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina tai

3) toimii muutoin virheellisesti tai moitittavasti, Terveysturvakeskus voi:

a) antaa hänelle tarkempia määräyksiä ja ohjeita ammattitoimintaa varten;

b) rajoittaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta määräajaksi tai toistaiseksi;

c) poistaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden määräajaksi tai toistaiseksi;

d) kieltää nimikesuojattua ammattihenkilöä käyttämästä asetuksessa säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä määräajaksi tai toistaiseksi; taikka

e) peruuttaa luvan saaneen ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden.

37§

Ammatinharjoittamisoikeutta koskevan hakemuksen hylkääminen

Terveysturvakeskus voi hylätä 4 §:n 1 momentissa, 5 §:ssä, 9 §:n 1 momentissa, 10 §:ssä ja 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua ammatinharjoittamisoikeutta koskevan hakemuksen vain sellaisella perusteella, jolla laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta voidaan rajoittaa tai se voidaan poistaa.

39 §

Muutoksenhaku

Jos vastoin 9 §:n 5 momentin, 10 §:n 2 momentin tai 11 §:n 4 momentin säännöstä

koulutustaan tai ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina tai

3) toimii muutoin virheellisesti tai moitittavasti,

Terveysturvakeskus voi *1 momentissa mainituissa tapauksissa:*

1) antaa hänelle tarkempia määräyksiä ja ohjeita ammattitoimintaa varten;

2) rajoittaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta määräajaksi tai toistaiseksi;

3) poistaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden määräajaksi tai toistaiseksi;

4) kieltää nimikesuojattua ammattihenkilöä käyttämästä *valtioneuvoston asetuksella* säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä määräajaksi tai toistaiseksi; taikka

5) peruuttaa luvan saaneen ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden.

37 §

Ammatinharjoittamisoikeutta tai ammatinimikkeen käyttöoikeutta koskevan hakemuksen hylkääminen

Jos hakija täyttää 4 §:ssä, 5 §:n 1 momentissa, 6 – 8 §:ssä, 10 §:n 1 momentissa, 11 tai 12 §:ssä säädetyt vaatimukset, Terveysturvakeskus voi hylätä hakemuksen vain sellaisella perusteella, jolla laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta voidaan rajoittaa tai se voidaan poistaa taikka jolla nimikesuojattua ammattihenkilöä voidaan kieltää käyttämästä valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammatinimikettä.

39 §

Muutoksenhaku

Jos Terveysturvakeskus ei ole antanut päätöstä 14 b §:ssä säädetys-

päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Päätöksen antamisesta on terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen ilmoitettava valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja sen käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

sä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. *Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksen antamisesta.* Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja sen käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
